Nr. 177. Neljapäewal, 7. (20.) augustil 1914. **Nr. 177.**

58. aastakäik.

Ilmub iga päew, wäljaarwatud pühapäewad, suured pühad ja kroonupühad.

Kassandena ilmuwad: I. Hinnata: 1) Piltidega illustatud nädalakiri „Wirmalised“. 2) „Postimehe“ tähtraamat 1915. a. 3) Seinakalender 1914. a. Jutunurgas ilmub pääle 2000 lhk. juttu. II. Hinnalised: 1) Kirjakogu. 2) Pilke- ja naljakuukiri „Sädemed“. 3) Piltidega kaunistatud kuukiri „Lasteleht“. III. Alandatud hinnaga: „Terwis“, terwishoiuline kuukiri.

Toimetuse adress: „Postimehe“ toimetusele, Tartus; Wene keeli: Въ ред. газ. „Постимесъ,“ Юрьевъ (Лифл. г.) Telegrammi adress: „Postimees“, Tartu.

Toimetuse kõnetunnid: Rüütli uul. nr. 9, lehe talituses, igal äripäewal kella 1—½3 lõunal.

Tellida wõib igast päewast alates kuni iga kuu wiimse päewani. **Adressi muutmise** korral tuleb 10 kop. maksta ja wana adress üles anda.— **Saamata-jäänud numbrid** saadab lehe talitus ainult siis maksuta järele, kui nende tellimine 14 päewa jooksul pärast numbri ilmumist postile on pandud. **Kaastööd** wõetakse kõikidelt wastu, ilma et erakondlist poolehoidmist nõutakse. **Tarwitamata-jäänud käsikirjad** hoitakse ainult sellekohase soowi pääle alal. **Käsikirjad,** mis mitte meie alaliste kirjasaatjate poolt ei tule, jääwad hinna alla arwamata, kui neile tasunõudmine pääle ei ole kirjutatud. **Sõnumid ja muid kirjeldusi** tohib „Postimehest“ ainult hallikat nimetades wõtta. **Kaastöö** eest maksetakse rea ehk ruutsentimeetri trüki-ruumi järele.

Postimees

Eesti päewaleht

Ilmub Eesti Rahwameelse Eduerakonna walmus

Tellimisehind on päälehel:

Postiga 12 kuu pääle 6 rbl. — kop.; postita 12 kuu pääle 5 rbl. — kop.

kuu	postiga rbl.	kop.	postita rbl.	kop.
11	5	60	4	65
10	5	10	4	25
9	4	60	3	85
8	4	10	3	45
7	3	60	3	05
6	3	10	2	60
5	2	60	2	20
4	2	10	1	80
3	1	60	1	35
2	1	10	—	95
1	—	60	—	50

Poolikute kuude numbrid arwatakse 2 k. tükk ja postimaksuks pääle selle 10 k.

Wäljamaale 3 korda nädalas aastas 11 rbl., iga päew aastas 13 rbl.

Eraldi juurde maksta: „Postimehe kirjakogu“ eest 1 rbl. 50 kop.; „Sädemete“ eest: aastas 1 rbl. 50 kop., ½-aast. 85 kop.; „Lastelehe“ eest: aastas 20 kop., ½-aastas 10 kop.; „Terwise“ eest aastas 50 kop. ja ½-aastas 25 kop.

Üksik nummer 3 kop.

Kuulutuste nonpareille-rida 5 kop., lehe eesotsas 20 kop.; wäljaspool kodumaad kuulutuse-küljel 15 kop., lehe eesotsas 40 kop. Kella 10 e. l. ülesantud kuulutused ilmuwad wõimalikult selsamal päewal. Kindelt wastutust selle eest, et kõik kuulutused just ülesantud päewadel ilmuksid, ei wõta talitus mitte oma pääle. Kuulutus, mis ühel hoobil ka „Elus“ peab ilmuma, maksab 7 kop. nonpareille-rida.

Tartu Kaubanduslise hariduse edendamise seltsi

8-klass. kommertskool

Kõigi kroonu keskkooli õigustega poiss- ja tütarlastele. Sisseastumise eksamid algawad teisipäewal 12. augustil s. a. kell 9 hom. Awatud saab ettewalmistamise klassi ja I., II., III. ja IV. normal klass. Õpilasi wõetakse wastu kõigi awatud klassidesse. Ülesandmisi wõetakse wastu kooli kantseleis, Fortuna uul. nr. 6, igal äripäewal kella 11—1 päewal. Kooli õpekawasid wõib hinnata saada kooli kantselei'st.

Tartu kommerts-kooli juhatus.

Sõda.

Teisipäewal on Belgias sakslaste ja belglaste wahel suur wõitlus alanud. — Wene wäel on austerlastega mitmelpool wõitlusi olnud. — Pääle muu on üks Austria jalawäe diwisjon Krasniki linna, Ljublini kubermangus, wõtta katsunud, on aga suure kahjuga tagasi löödud. — Eydtkuhneni ümbruses on wenelased sakslastelt 8 suurtükki ära wõtnud. — Nishist kinnitatakse uuesti, et austerlased Tseri mäel, Shabatsi lähedal, hirmsasti kahju on saanud. — Soome lahe suus on Wene laewad kahte Saksa soomusristlejat, nelja ristlejat ja wähemaid laewu näinud. — Hiiumaal on kolm Saksa miinilaewa tuletorni lasknud. — Liiwimaa kuberneri sunduslikud määrused.

Lääne sõjawäli.

Prantslaste wõitlused sakslaste wastu

Parisis, 5. aug. — Kindral Joffre telegraferib: Wiimastel päiwil oleme meie Elsas ja Lotringis tähtsaid tagajärgi kätte saanud, mis meie wägedele suurt au tegid. Saksa wäed on igalpool suuresti kahju saanud. Meie suurtüki-wäe tegewus oli häwitaw ja mõjus waenlase pääle hirmutawalt terwe eilase päewa jooksul.

Ülem-Elsassist taganes waenlane korratult, igal pool haawatuid ja sõjamoona maha jättes. **Meie oleme suurema osa Wogesi orgudest oma kätte wõtnud.** Elsassi mägedel, Saarburist lõuna poole, taganesid Saksa sõjawäed 4. augustil suure kiirusega, kuna Prantsuse ratsawägi neid taga ajab. Prantslased on oma kätte ka kõik õhtupoolse järwede maa kuni Fenetrageni wõtnud ja astuwad Seille jõe orust wälja, mille läbikäigukohast ühe osa Saksa sõjawäed maha on jätnud.

Tõendatakse teateid, et **Saksa sõjawäed Badonviller linnakese põlema on süüdanud,** naisi ja lapsi maha lastes. Üks Saksa keisri Wilhelmi poegadest tuli Badonviller'sse, pidas soldatitele kõne ja ütles muu seas: „Prantslased on metslased, nendega on tarwis kui niisugustega ümber käia! Häwitage neid, nii palju kui wõite!“

Parisis, 5. aug. — Saksa aeroplan, kes Prantsuse lipu all sõitis, wiskas Luneville linna kolm pommi. Kahju ei ole palju saadud.

Meurthe et Moselle departemangu prefekt teatab: Sakslased teewad kõigilpool metsikuid tegusid. Badonvilleri, Cirey ja Blamenti ringkondades on nad palju raukasid, tüdrukuid ja lapsi maha lasknud. Ka põletawad nad külasid ja röõwiwad. Badonviller'es on 11 inimest surmatud, nende hulgas kogukonna-wanema abikaasa. Linna on lastud ja 78 maja maha põletatud. Suurtükituli on kiriku purustanud. 15 inimest on pantwangideks wiidud. (P. T. a.)

Kokkupõrkamine Inglise ja Saksa laewastikkude wahel ja wõitlus Afrikas.

Londonis, 5. aug. — Inglise sõjawäed wõitsid Kuldrannal Toogomaal Saksa wäesalga ära, wõtsid palju wangi ja kaks rongi ära. Brüsselist teatatakse, et waenlane uuesti on katsunud Maasi jõest Dinanti lähedal üle minna. Prantsuse suurtükiwägi lõi selle katse tagasi ja tegi sakslastele palju kahju.

Londonis, 6. aug. — „Daily Maili“ Harwichi sõnumi saatja telegraferib: 5. augusti hommikul said **Inglise miinilaewad** Saksa randadel ühe **Saksa ristlejaga** kokku. **Laewad andsid wastastikku tuld.** Miinilaewad kui rutemad sõitjad läksid tuleandmise piirkonnast wälja.

Brüsselist telegraferitakse: 5. augustil algas **suur wõitlus Saksa ja Belgia sõjawägede wahel.** Tirlemonti elanikud tulewad Brüsselisse.

Suur wõitlus Belgias alanud.

Brüsselis, 6. aug. — 5. augustil algas suur wõitlus sakslaste ja belglaste wahel.

Londonis, 6. aug. — Brüsselist kinnitatakse seda sõnumit, et **sakslased terwel wäerinnal** põhjast lõunasse **kallaletungimise ette on wõtnud.** Nende päävägi on nähtawasti Maasi ääres, Dinant'i ümbruses.

Inglaste sõjategewus.

Londonis, (kuupäew ülestähendamata). Reuteri agentur teatab, et sõjawäe maale saatmine 14 päewa jooksul nimetamise wäärt sündmuseks on, mis sõjawäe walitsuse organiserimise osawusest ja sõjakunsti täielikkusest tunnistust annab. Kui Briti sõjawäed Boulogne'ist läbi läksid, siis äratasid rõõmsad, laulwad ja hõiskawad sõjamehed kirjeldamata mõju. Ohwitserid terwitasid rahuliku naeratusega oma Prantsuse ametiwendi.

Kindral French tuli Boulogne'isse merekuulajalaewal. Ta seisis laewa päralael, piiratud oma staabist. Briti wäe ülemjuhatajat terwitas Boulogne'i hallpää kuberner. Mõlemad kõnelesid seistes tüki aega, terwitusi wahetades. Tulnud oli ajaloolik silmapilk: esimest korda aastasadade järele astus Briti wäe ülemjuhataja Prantsuse pinnale mitte kui waenlane, waid kui kaassõdija.

Paris näitas kindral Frenchile waimustatud wastuwõtmist üles: kõik waksali poole wiiwad uulitsad rahwast murruna täis. Kui kindral French ja teised Briti ohwitserid khakiwärwilistes mundrites nähtawale tuliwad, siis wõeti neid kõrwulukustawate terwituse-hüüetega wastu. Kogu ümbrus kajas hüüetest: „Elagu Inglismaa!“ Terwituse hüüded kostsiwad kogu teel, kuni Briti saatkonna majani, kuhu kindral French läks.

Londonis, 5. aug. — Ametlikult teatatakse, et wäljasaadetud Inglise wäesalga liikumise ja seisukohtade kohta mingisuguseid teateid pärast wäe maalesaatmist ei anta. Mõne aja jooksul ei lubata ühelegi kirjasaatjale Inglise wägedega kaasa minna.

Londonis, (kuupäew ülestähendamata). Lord Kitchener andis wäljasaadetawale sõjawäele käsu, milles kõneldakse, et sõjawäge wäljamaale Prantsuse seltsimeestele abiks saadetakse ühise wastase kallaletungimise wastu. Briti sõjawäe au üle otsustatakse iga üksiku soldati ülespidamise järele. Käsk kutsub sõjawägesid üles korra ja kindluse eeskuju näitama tule all ja elanikkude wastu häätahtlikkust üles näitama.

Ajakirjanduse büro hoiatab rahwast uskumast waenlase katseid waleteateid Briti ja ühendatud sõjawägede üle laiali laotada. Niisugust tegewiisi on waenlane Prantsusemaal ja Belgias katsunud tarwitada. Kõik Inglise ajalehtede ja agenturide kirjasaatjad on Belgiast ära kutsutud.

Maeterlinck awaldas soowi wabatahtlikuna Belgia sõjawäkke astuda ja seletas, et kõik peawad Saksamaa kui inimesesoo waenlase wastu wõitlema.

Ida sõjawäli.

Wene ratsawäe wõitlus austerlastega ja Wene wõit Eydtkuhneni ümbruses, kus 8 suurtükki ja kaks kuulipildujat ära wõetakse.

Peterburis, 5. aug. — Kindralstaabi päävalitsuse ametlik teadaandmine: 4 aug. kell 12 päewal tuli Austria ratsawäe diwisjon Gorodok-Kusmini wäeliini lähedusesse. Gorodoki juures algas meie ratsawägi waenlasega lahingut, mis wiis tundi kestis. Tuleandmise ja ratsawäe kallaletungimise läbi sai waenlane palju kahju. Terwe lahinguwäli on waenlaste surnukehadega üle külwatud. Meie kaotused on tähtsuseta. Umbes kell 7 õhtul taganes waenlase ratsawäe-diwisjon, kusjuures meie ratsawägi teda taga ajas.

Peterburis, — 6. augustil.

— 4. aug. k. 7 hom. **tungis 5. Austria jalawäe-diwisjon Krasniki kallale,** meie eelwäe salku eemale tõrjudes. Ühtekokku tõid austerlased kolm jalawäepolku ja 4 batareid lahinguwäljale. Kui abi oli tulnud, **lõid meie wäed waenlase piiramisekatse tagasi,** tungisid oma korda pääle ja wõtsid 6 ohwitseri ja umbes 250 soldatit wangi. Wõitlus lõppes kell seitse 30 min. õhtul. Öösel taganesid austerlased kiiresti; waenlase kaotused on õige suured.

Gorodoki juures, Gussjatinist põhjahommiku poole **taganes Austria ratsawäe-diwisjon korratult wiietunnilise lahingu järele,** kasakatest taga aetud.

Stojanowi juures oli 7. aug. wähemaid kokkupõrkamisi. Sild selles kohas on ära purustatud. — **Stojanow,** mille Austria jalawägi ära oli wõtnud, **läks meie suurtükituleist põlema.**

Kindralstaabi päävalitsuselt:

2. aug. märgati Pintshow-Keltsõi maanteel suure Austria ratsawäe pääletungimist jalawäe salkade saatel. Meie ratsawägi hakkas keskpäewa aegu pääletungiwa waenlase ratsawäe salga wastu Bjaski küla juures wõitlust, mis kuni õhtuni kestis. Kõik waenlase katsed põhja poole edasi liikuda ei läinud korda.

Samal päewal oli meie ratsawäe eelosal Ribintsi küla juures Weikseli paremal kaldal kokkupõrkamine austerlaste eskadroniga; **waenlane lööbi suure kahjuga tagasi** Galitsia piiridesse.

4. aug. wõttis meie sõjawägi Bilderweidtscheli lahingus **Eydtkuhneni ja Stallupöneni** wahel **8 Saksa suurtükki** 12 lastemoona kastiga ja 2 waenlase kuulipritsi ära.

Lõuna sõjawäli.

Serblaste wõidud austerlaste üle.

Nishis, 6. aug. — Austerlased lasksiwad 3. augustil kella 2 ja 7 wahel õhtul Belgradi agarasti ja tegiwad talle palju kahju.

84 meest, kes Tseris wangi wõetud, jutustawad, et nemad ainukesed on, kes 28-dast polgust järele on jäänud.

Serblased andsiwad sel õhtul terwel wäerinnal waenlasele tuld, kes ei wastanud. 4. ja 5. augustil oli terwek wäerinnal wõitlus. Tekijas purustas Serbia suurtükiwägi Orshowa raudteejaama, linna idapoolse osa ja nafta tagawarakohad. Tuli, mida Ada Kaleè saarele anti, tegi waenlase aurulaewadele ja lotjadele palju kahju. Ka Ogradiтsa linna lasti. Suurtükiwõitlus lõppis serblaste kasuks.

Suuri wõitlusi peetakse Wõshegradi linna fortide lähedal. Serblased on mõned fordid ära wõtnud.

Austerlaste parem tiiw on täiesti lööbud ja taganeb korratult. Serblased on 14 suurtükki, palju püssa, moona ja muud ära wõtnud.

Austerlased lasewad Obrenowatsi-Hitshewi joont ja Wrdot Belgradi lähedal edasi.

Merelt.

Saksa sõjalaewad Baltimerel.

Peterburis, 6. aug. — 4. augustil leidsid meie laewad Saksa ristlejad **Soome lahe suus** olewat. Waenlase laewasalgas oli 2 soomustatud ristlejat „Rooni“ ja „Prints Heinrichi“ tüüpusega, 4 kerget ristlejat ja mõned miinilaewad. Kui nad meie laewu silmasid, sõitsid waenlase laewad tagasi. Sellejärel kadusid nad silmapiirilt.

5. augustil päewa lähenesid 2 „Kolbergi“ tüüpusega Saksa ristlejat **Ristna-otsa tuletornile** (Hiiumaal), pöörsid aga warsti tagasi ja kadusid merele ära.

Selsamal päewal lähenesid sellesamale **Ristna-otsa tuletornile kolm Saksa miinilaewa ja laskfid tuletorni poole mõned granadid.** Surmatuid ja haawatuid ei ole.

Jaapan palub Ühisriikisid oma sõja korral tema alamaid Saksamaal kaitsta.

Jaapani saadiku seletus.

Washingtonis, 5. aug. — Jaapan pöörab Ühisriikide poole palwega Jaapani alamate kaitsemist Saksamaal tarbekorral oma pääle wõtta.

Tokios, 6. aug. — Jaapani saadik Pekinis seletas „Dsidsi“ sõnumisaatjale: Tähtaja, millal Tsindao Hiinamaale ära antakse, määrab Jaapan oma häälsarwamise järel. Kui Tsindao kaitsmisest Austria ristleja „Elisabeth“ osa peaks wõtma, siis loeb Jaapan end Austriaga sõjajalal olewaks.

Teateb jaapanlaste rõhumistest Saksamaal on pahameelt sünnitanud.

Bulgarias ei ole korratusi olnud.

Peterburis, 6. aug. — Bulgaria saatkond tunnistab kõige kindlamal kujul teated korratuste, rewolutsioni ja sõjaseaduse maksmapanemise kohta Bulgarias tühjaks.

Türgimaa keelb traadita telegrafisid Dardanellides laewal hoida.

Kopenhagenis, 6. aug. — Wolff teatab Konstantinopolist, et Türgi walitsus kõigile wäljamaa asemikkudele märgukirja on annud, milles teatatakse, et kõik kaubalaewad Dardanellidesse sõites traadita telegrafi apparadid kaldale peawad andma. Wäinadest wäljatulekul antakse need tagasi. (P.T.A.)

Italia walmistab ennast seisukohta wõtma.

Kopenhagenis, 6. aug. — Wolfi agentur teatab Roomast, et ministerpresident Berlini Italia saadikuga pikalt juttu ajas. (P.T.A.)

Sakslaste metsikused Elsass-Lotringis.

Kopenhagenis, 6. aug. — Wolffi agentur teatab: Saksa wägedele on käsk antud Elsass-Lotringis iga majaomanikku maha lasta, kes Prantsuse sõjameestele pelgupaika annab wõi nende juuresolekut ehk lähenemist warjab.

Parisis, 6. aug. — Saksa soldatite kirjade awamisel on kahtlemata kindlaks tehtud, et külade põlemasüütamised ja mõrtsukatööd üleüldise iseloomuga abinõudeks on ja et põlemasüüdatud külade elanikud mitte ühte pankugi ei ole lastnud ja wiimati, et mahalaskmise käsk kõrgemalt ülemuselt on antud.

Antiwari merewõitlus.

Antiwari merewõitluse kohta ei ole lähemaid sõnumid ikka weel tulnud. Arwatawasti ei ole sääl suuremat lahingut olnudki, sest muidu oleksid prantslased sellest täielikumalt teatanud. Nüüd ei ole aga meie juurde muud Prantsuse ametlikku sõnumit jõudnud, kui admiral Bone de Lapeyrere aruandest paar sõna, kus öeldakse, et Prantsuse laewastik ühe Austria ristleja Antiwari lähedal põhja on lasknud. Ristleja nime ei ole nimetatud, nii et teadmata on, kui tugew laew see on olnud.

Ühe Tsetinje sõnumi järel olla see ristleja „Zrinyi“ olnud. See on pääle nut seltsi suurte wõitluselaewade üks tugewamatest Austria soomuslaewadest. Ta on 1910. aastal ehitatud, 14,500 tonni suur, nelja 12-tollise ja kaheksa 8-tollise suurtükiga ja 850 mehelise sõjawäega. Tema kiirus on 20 penikoormat tunnis.

Aga teadete järel, mis Peterburi diplomatilistel ringkondadel olemas, ei ole „Zrinyi“ põhja lastud, waid wäike wana ristleja „Szigetwar“. See on 1899. a. wette lastud ja 2350 tonni suur. Pääl olid tal 305 meest ja kaheksa 4-tollist suurtükki. — Need Peterburi teated on wist õiged, igatahes ei tule Tsetinje sõnumit usaldada.

Amerika Ühisriikide erapooletus.

Washingtonis, 5. aug. — President awaldas rahwale saatekirja, milles ameriklasi hoiatatakse erapooletust wähemalgi kombel rikkumast. (P.T.A.)

Jumalateenistus Majestetide osawõtmisel Moskwas.

Moskwas, 6. aug. — Issanda muutmise pühal oli Kremli kirikus „Spass na Boru“ pidulik liturgia teenistus, millest Majestedid, Keiser ja Keisri proua Aleksandra Feodorowna oma Kõrgete Lastega ja suurwürstinna Jelisaweta Feodorowna, Keisri Proua saatkonna daamed ja kojamiuister osa wõtsid. Jumalateenistust pidas Majestetide waimulik Wassiljew. Osa wõtma olid kutsutud Moskwas wiibiwad Preobrashenski polgu endised ohwitserid, ministri abi Dshunkowski, tiiw-adjutant Drenteln ja Swetshin, Moskwa kuberner krahw Murawjew, würst Kurakin ja Mansurow, Dshunkowski adjutant. Teenistuse alguse eel käis Keisri Majestet endiste Preobrashenski ohwitseride read läbi. (P.T.A.)

Kell 4 p. l. arwasid Majestedid hääks oma kõrgete Tütardega, suurwürstinnade Olga, Tatjana ja Maria Nikolajewnaga ja suurwürstinna Jelisaweta Feodorownaga linnawalitsuse kesklabu sõjawäe ja laewastiku tarwidusteks waatamas käia, mis kaupmeeste walitsusemajasse oli paigutatud. Majestedid sõitsid lahtises automobilis. Punane plats ja kõik tee oli mitmetuhandelise rahwahulgaga täidetud, kes Keiserlikku Perekonda waimustatud hõiskamisega terwitas. Majestetisid wõtsid Moskwa kaupmeeste seisuse asemikud wastu, kelle wanem Majestetisid järgmiste sõnadega terwitas: Neil ajaloolistel päiwil, kui terwe Wenemaa kui üks mees Teie walitsuse au ja wõimu kaitsemiseks Kõigekõrgemal kutsel üles tõusis, on minul see suur au osaks saanud Teie Majesteti Moskwa kaupmeeste seisuse nimel meie kaupmeeste walitsuse ruumides terwitada. Julgen teatada, et wolinikkude otsuse järele suur osa kaupmeeste ruumidest praegu linnawalitsuse kätte sõjalisteks tarwidusteks on antud.

Kaupmeeste wanema terwitussõnadele järgnes ühemeelne wolinikkude hurra! Siis oli asetäitjal linnapääl au Keisri Herrale aruannet ära anda nendest abinõudest, mis linna omawalitsus sõja tegewuse pärast ette on wõtnud. (P.T.A.)

Praegu ilmus:

EUROPA SÕDA.

Wärwitrükis kaartidega ja arwustikkudega. **Sõjawäljakaart.** Hind 31 kop. Saada üksikult ja hulgal G. Grenzsteini trükikojast.

Politika ringwaatus.

Inglise ja Saksamaa.

Inglisemaa on Saksamaale sõda kuulutanud selle pärast et see Belgia erapooletust on rikkunud. Aga see oli küll rohkem wäline põhjus, sisemine oli waen, mis mõlema suurriigi wahel juba mõnda aega walitseb ja mis sellest tuleb, et nende kasud wäga lahku lähewad.

Läinud aastasaja 80-datel ja 90-datel aastatel oli Inglisemaa wahekord Wenemaaga wäga pinew. Siis kahkles ta, kas ta Prantsuse- wõi Saksamaale peab liginema. Ta poolehoidmine kaldus rohkem Saksamaa poole, iseäranis kuna ka Bismarck Inglise maaga sõbrustada soowis. 80-date aastate keskel, kui Egiptuse küsimus Prantsusemaa Inglisemaale wõõraks tegi, luges wiimane Saksamaaga kokkuleppimise tarwilikuks. Ometi ei teinud ta temaga ühtegi lepingut. Prantsusemaaga oli ta wahekord teraw, kui Prantsuse wägi Fashodasse läks; siis oli ühtlasi ka Inglisemaa sõprus Saksamaaga kõige suurem.

19-da aastasaja lõpp tõi Inglise politikasse pöörde: wahekord Saksamaaga halwenes ja wahekord Prantsusemaaga paranes. See tuli kõige päält sellest, et majanduslne wõistlus Inglise- ja Saksamaa wahel suureks läks. Saksa tööstus, kaubandus ja laewa-asjandus edenesid imekiiresti ja hakkasiwad Inglisemaale kardetawaks minema. Inglise awalik arwamine hakkas Saksamaad oma kõige kardetawamaks wastaseks lugema. Ja õigusega.

1913. aastal wahetas Saksamaa juba 19 miljardi marga eest kaupa, see on ainult 8 miljardi eest wähem kui Inglisemaa. Laewasõidu- ja panga-asjus on ta Inglisemaast kaugemal taga, kui tööstuses, aga ka siin edeneb ta ruttu. Suurtel Saksa pankadel on kõigilpool abipankasid, ja kui sakslastel ka raha nii palju ei ole, kui inglastel ja prantslastel, siis tuleb nende kapitaliga ometi juba rehkendada. Nad on juba mitmele maale, nagu Wene-, Hiina- ja Türgimaale laenanud. Saksa kapital teeb Wene ja Amerika raudteedel, Põhja Amerika õllekodades, Argentina põllumajanduses ja mujal tööd.

Edasi oli weel muid asju, mis Inglise- ja Saksamaa wahekorda halwendada aitasiwad. Kuna Saksamaa majanduslikult edenes, suurendas ta oma merewäge. Inglisemaa, kes kõige wägewam merewäe riik on, ei wõinud seda tähelepanemata jätta, ta nägi, et ka sel wäljal Saksamaast talle kardetaw wõistleja oli tõusemas.

Et Britimaa oma kurssi oli muutnud, seda wõis maailm kõige päält 1903. aastal näha, kui kuningas Eduard VII. Parisi sõitis. Sellele järgnes juba 1904. aastal Inglise-Prantsuse leping. See kõneles kõige päält asumaadest, Egiptusest ja Marokkost, aga seega tasandas ta ühtlasi teed mõlema riigi ühisele tegewusele Europas. Wene-Jaapani sõda ja Saksamaa Marokko-politika wiisiwad Inglise- ja Prantsusemaa üksteisele weel lähemale, ja Saksamaa tegewus Wäike-Aasias tegi kuristiku tema ja Inglisemaa wahel weel sügawamaks.

Juba kolme aasta eest, 1911. aastal ähwardas mõlema suurriigi wahel sõda tulla. Saksamaa astus Prantsuse Marokko-politikale wastu, Inglisemaa toetas aga Prantsusemaad, osalt 1904. aasta lepingu pärast, osalt aga ka selle pärast, et ta Saksamaad liia wägewaks minna ei tahtnud lasta.

Aga selle kriisise ajal oli ühtlasi näha, et Inglisemaal rohkesti inimesi leidus, kes Saksa-

maaga seppida soowisid. Tõepoolest paranes ka pärast mõlema maa wahekord. Bagdadi tee asjus jõuti ühendusele, Balkani asjus käidi — Wenemaa tahtmist wastu — sagedasti läsikäes, ja isegi sellest hakati juba kõnelema, kas uute laewade ehitamise asjas wõimalik ei oleks piiri leida, kui kaugele määratud ajal wõidaks minna.

Wahest oleksid mõlemad suurriigid kõigis asjus wiimaks kokku leppinud, kui mitte teiste riikide pärast sõda ei oleks tulnud. Nüüd aga, kus Saksamaa Wene- ja Prantsusemaale sõda kuulutas, oli ka Inglisemaale aeg wahelesegamiseks tulnud: kui kunagi, siis wõib ta nüüd oma pääwõistlejat nõrgendada. Kui Saksamaa wee! Lutsemburi ja Belgia erapooletust rikkus, oli kõigi inglaste otsus kindel, et riigile, kes maailma enesele alla püüab heita, wastu tuleb astuda.

Italiast.

Roomas, 6. aug. — Walitsus awaldas käsukirja, mille järel 10 ja 5-liirilisi paberirahasid 350 milj. eest wälja antakse, ja edasi ühe ja kahe liirilisi paberirahasid. Neid kindlustab riigikassas olew hõberaha.

Italia Berlini saadik käis Roomas ja pidas riigimeestega nõu. (Pta).

Wene riigist.

Tartus, 7. augustil 1914

Sõja-tsensuur

„Now. Wr. kirjutab:

Wene-Jaapani sõda näitas meile, missugused kurbi tagajärgi sõja-saladuste awaldamine enesega kaasa wõib tuua. Et sarnase kahjuliku nähtuse kordumist ette ei tuleks, kuulutati 20. juul. „ajutised määrused sõja-tsensuri kohta" wälja. Neil määrustel on sihiks ära hoida igaüksuse teadete awaldamist ja laialilaotamist, tehtagu seda trükisõna, posti-telegrafi läbikäimiste kaudu wõi jälle kõnede ja referatide ettekandmisega awalikkudel koosolekutel, kui need teated riigi sõjapidamise huwidele kahju wõiwad tuua. Lühidalt öelda, awaldamiseks keelbud teated käiwad Wenemaa wälise julgeoleku, tema sõjajõudude ja asutuste ning ehituste kohta, mis riigi kaitsmiseks määratud. Lähemalt on need teated 20. juuli seadusele juurdelisatud nimekirjas üles loetud.

Sõja-tsensur pandakse maksma pärast mobilisatsioni wäljakuulutamist. Kui sõjawäed rahu-jalale seadakse ehk kui sõda lõpeb, heidetakse sõjatsensur kõrwale, ministrite-nõukogu otsusel, mis kõigekõrgemalt poolt kinnitatakse.

Sõja-tsensuri waljus oleneb sellest, kus kohal ta maksma pandakse: kas sõjategewuse wäljal, see tähendab, maal, kus sõjawäejõudusid korraldatakse, koondatakse ja wõitluseks üles seatakse, wõi jälle teistes riigi jagudes.

Sõjategewuse wäljal pandakse sõja-tsensur täies ulatuses maksma: 1) Kõik trükitööd, pildid, joonistused, päewapilttised üleswõtted jne., mis trükis tahetakse awaldada, waadatakse enne läbi, niisama ka nende kõnede tekstid ehk täielikud konspektid, mis awalikkudel koosolekutel tahetakse ette kanda. 2) Läbiwaatamise alla käiwad sise- ja wäljamaa postisaadetused ja telegrammid, ilma et selle juures neid harilikka kindlustusi tähele pandaks, mis postisaadetustele ja telegrammidele antud.

Teistes riigi osades, wäljaspool sõjategewuse piirkonda, pandakse osaline sõjatsensur maksma. Ka siin waadatakse sellekohasteft harilikkudest kindlustustest hoolimata rahwuswahelised postisaadetused ja telegrammid läbi, üksikutel juhtumistel ka sisemaa omad, kui sõjawäeringkonna pää-ülemad selleks käsu on annud.

Kinnitatud kui ka liht posti saadetuste lahtiwõtmise üle tehtakse igal üksikul juhtumisel protokoll, nende isikute allkirjadega, kes selle juures wiibiwad. Et era huwisid üleliigsete kitsenduste wastu kaitsta, antakse kirja saatjale ja saajale õigus kirja lahtiwõtmise protokollist ärakirja saada. Ka tuleb tsensoril wastutust kanda nende teadete awaldamise eest, mis lahtiwõetud kirjadest leitud. Lahtiwõetud liht-kirja ümbriku pääle tehtakse protokolli asemel märkus: „sõja-tsensuri poolt lahti wõetud", ja pandakse sõjatsensuri pitsat pääle.

Sõjategewuse wäljal on kirja saajatel õigus nõuda, et nende nime pääle adresseritud kinnitatud kirjad nende juuresolekul lahti wõetaks ja läbi waadataks. Kuid seda õigust täidetakse ainult niipalju, kuipalju selleks wõimalust leidub.

Kirjad ja telegrammid, mille sisu algusest kuni lõpuni sõja-tsensuri poolt luba ei leia, saadetakse alles siis edasi, kui tsensuri poolt awaldamiseks keelbud üksikud kohad säält maha on kustutatud. Et kinniseid kirju hõlpsam oleks läbi waadata, wõib neid sõjategewuse wäljal lahtise ümbrikuga posti pääle anda, kus nad siis saatja enese silmade all kinni pandakse, niipea kui sõja-tsensur nad läbi on waadanud.

Sõjategewuse piirkonnas, kus sõja-tsensur täies tema ulatuses maksma pandud, on kõnede pidamine ja referatide ettekandmine ilma sellekohase lubata awalikkudel koosolekutel keelbud. Selle wastu eksijaid kui ka neid isikuid, kes keelust hoolimata teateid awaldawad, mis Wenemaa wälise julgeoleku tema sõjajõudude ehk riigikaitse jaoks määratud asutuste ja ehituste kohta käiwad, karistatakse wangistusega 2—8 kuuni. Sellesama karistuse alla langewad ka need, kes awalikkudes kõnedes ehk trükisõna kaudu sõja lõpetamiseks tihutustööd teeb.

Sõja-tsensuri alla käiwad ka ajaleht ja ajakirjade neil alustel, mis 20. juuli seaduses ära tähendatud. Nende määruste sihiks on sarnaste teadete awaldamist ära hoida, mis Wene sõjapidamise huwidele kahju wõiwad saata. Selleks pandakse sõjategewuse wäljal iseäranis waljud nõudmised trükisõna kohta maksma, ühtlasi keelatakse sääl ka uiisguste trükitööde laialilaotamine ära, mis mujal Wenemaal wõi jälle wäljamaal on ilmunud.

Sõja-tsensuri nõudmiste wastu eksijaid ähwardab raha-trahw 100 rbl. kuni 10.000 rbl. ehk wangistus 1 kuust kuni 1 aastani.

Kaebtusi sõja-tsensuri tegewuse ja korralduste wastu wõib ainult kolme päewa jooksul tõsta, tsensuri tegewuse awaldamise päewast arwates, ja nimelt, sõjategewuse wäljal sõjawägede juhatajate ja sõjawäe-ringkonna pääülemate ees, mujal aga kohalikkude sõja-tsensuri kommisjonide ees. Kui kaebaja neude otsustega rahul ei ole, wõib ta esimesel juhtumisel wägede ülemjuhataja, wiimasel juhtumisel aga sõja-tsensuri pää-kommisjoni ees uuesti kaebtust tõstu. Edasikaebtus ei jäta sõja-tsensuri otsuse täidesaatmist seisma.

See oleks siis „Now. Wr." kokkuwõttes sõja-tsensuri ajutiste määruste lühike sisu. Kuna sarnane sõja-tsensur Wenemaal alles esimest korda maksma pandakse, wõib arwata, et nende määruste juures ajajooksul muutusi ja täiendusi ette wõetakse, nagu seda tarwidused nõuawad. Uus seadus toob omajagu küll kitsendusi ja raskusi, aga seda ohwrit on seltskonna poolt isamaa kasuks tingimata tarwis selle ülitähtsa ülesande pärast, mis sõja-tsensur praegu täidab.

Kirjawahetus sõjawäljal wiibijatega. Teateid wäeosade asukohtade üle mitte awaldada.

Peterburis, 6. aug. — Kindral-staabi pääwalitsus teatab, et sõjawäe walitsus nende kirjade korralikuks kättetoimetamiseks, mis sõjawäesse saadetakse ja ümberpöördub, kõik abinõud tarwitusele wõtab. Kuid wäeosade ja asutuste ülisuur arw, kuhu kirjad saadetakse, ilma et selle juures kirja saaja asukoha nimetamine lubatud oleks, ja wäeosade alaline liikumine, ilma milleta läbi ei saa, teewad kirjade saatmise liig keerulisels ja raskeks, nõnda et esialgu wähemalt siin wiiwitus ette tuleb, ehk küll see sugugi soowitaw ei ole. Kirjad, mis sõjawäes wiibijad kodumaale saadawad, sääl wäljaposti-jaoskondadesse ehk kohalikkudesse postiasutustesse ära antakse ja mille kättetoimetamine neid iseäralikka abinõusid ei nõua, mis sõjawäesse adresseritud kirjade juures tarwilikud, saadetakse harilikus korras edasi selle järele, kuidas posti-rongid käiwad.

Sõjawäe-walitsus pöörab alandliku palwega nende poole, kes oma tuttawate ja sugulaste käest sõjawäljalt kirju saawad ja kellel siis wäeosade ja asutuste asukoht teada on, neid teateid kui kõige tõsisemat sõja saladust mitte awaldaba.

(P. T. A.)

Peterburis, 6. aug. — Kõigekõrgem wägede **ülemjuhataja** telegraferis Peterburi Serbia saadiku kaudu troonipärijale Aleksandrile: „Hiilgawast wõidust teada saades, mis Serbia tublile wäele osaks on saanud, soowin oma enese ja terwe Wene wennasõjawäe nimel südamest õnne esimeseks wõiduks, mis Jumala abiga alguseks on terwele reale tulewatele wõitudele. Minu isikuts hüüab terwe Wene sõjawägi wägewasti! „hiiwio!" (elagu!) wahwadele serblastele."

Poolakate saatkond.

Kiiewis, 6. aug. — Kiiewi linna ja maakonna poolakate saatkond käis maaülema Trepowi jutul ja palus wägede pääjuhatajale adressi ära anda, milles tõendatakse, juba praeguse suure ajalooliku sõja alguses olewat poolakad, kes wõitluses sakslastega 1000 aastat slaawluse eelwäeks olnud, kõige hingega Wenemaa püüdega ühinenud slaawluse waenlast tagasi tõrjuda. Sõjawägede ülemjuhataja suuremeelne üleskutse wõeti wastu kui kellahelin, mis tülilõpetamist wendade wahel tähendas. Poolakad on walmis elu ja warandust wenelastega ühiselt ohwerdama wõitluses slaawluse põlise waenlase wastu. Adressil oli üle 500 allkirja. (P. T. A.)

Moskwas, 6. aug. — Linnapää asetäitja Brjanski teadaannet wastu wõttes selle kohta, mis linnawalitsus ette wõtab, arwas Keiserlik Majestet hääks järgmisi sõnu öelda: „Südamest tänan Teid, herrad, linnapää asetäitja läbi awaldatud tundmuste eest, ühtlasi ka nende sammude eest, millest Ma praegu huwitusega Teie teadaandes kuulasin. Tänan kogu esimest päälinna Moskwat heldete ohwrite ja sooja wastaküla eest, mida Minu sõjakuulutuse manifest leidis. Olen südamest liigutatud heldetest ohwritest haawatute ja haigete sõjameeste hääks ja kogu Meie kalli Wenemaa kasuks."

Kasaka Krjutshkowi kangelase-tegu.

Nagu telegrammid juba teatasid, anti esimene Püha Georgi risti kasaka Krjutshkowile, kes üksi 11 Saksa ratsanikku maha löi. Tema kangelase-teo üle on nüüd „Now. Wr." lähemaid teateid saanud.

Doni kasakas Kosma Krjutshkow wiibis parajasti oma 4 seltsimehega luuramise käigul, kui ta Saksa ratsawäe-salka nägi, 22 meest. Parajat silmapilku ära oodates tormas ta oma tubli hobuse seljas istudes walju sõjahüüdega otsekohe waenlaste tiheda salga keskele. Oma mõõgaga osawasti löökudes ja igalepoole ringi ümber pöördes löi ta esimese hoobiga salga juhataja ohwitseri maha ning hakkas siis saadud haawadest hoolimata paremale ja pahemale poole raiduma. Kui ta käsi juba nõrkema hakkas ja mõõk temal maha löödi, kiskus ta ühe waenlase käest piigi ära ja jatkas wõitlust edasi, iseennast kaitstes ja teistele kallale tungides. Waheajal jõudsid ka tema seltsimehed kohale, kes niisamasuguse südidusega töole asusid, ning sundisid pärast lühidat wõitlust need waenlased põgenema, kes weel elusse olid jäänud. Haawatud kangelase wiisi tema seltsimehed oma wäesalga seisukohale, kus temale esimest abi anti.

Majestedid Moskwas.

Moskwas, 6. aug. — Linnapää kohuste täitja Brянski aruanne, mis siidipalleril wanaaegses Wene stilis Slawi ilustustega oli trükitud, anti linnapää kohuste täitjalt Keisri Herrale ära. Pärast seda kui Keiser Brянskile aruande pääle oli wastanud, esiteles linnapää abi Keisrile linnaameti liikmeid ja neid wolinikka, kes toimekondade liikmed olid. Siis läksid Majestedid ladu ruumidesse ja edasi Martha-Maria kloostrisse. Rahwas terwitas teel Majestetisid waimustatud hüüetega.

(P. T. A.)

Abiandmisest haawatutele ja haigetele sõjameestele ja nende perekondadele.

Telegraft talitus on mõõdalõinuld 24 tunni jooksul hulk teateid saanud ühiskondlisest abiandmisest haigetele ja haawatud sõjameestele ja sõjameeste perekondadele. Muu seas on Nishni-Nowgorodi aadeli kogu 100.000 rbl. ohwerdanud, niisama palju laadakaupmeeste poolt. Wladimiri semstwo annetas üleüldisels abiandmiseks 100,000 rbl., kohalikule komiteele 150,000 rbl. Komiteele, kes rahwale loomatoitu müüb 50,000 rbl. Simferpoli kubermangu semstwo määras Simferpoli asutatawa laatsareti tarwis 400,000 rbl. ja wolitas semstwo ametit kuni $1^1/_2$ miljoni wäljaandma maakonna semstwodele mitmesuguse laenuks abiandmise otstarbeks sõjameeste perekondadele. Singeri kompania Odessas ohwerdas wäeteenistusesse kutsutud sõjameeste perekondadele 250,000 rbl.

(P. T. A.)

Türgimaa ostab wilja.

Urmias, 6. augustil. — Sõjawäe mobilisatsioni puhul ostab Türgimaa Persia piiriäärsetes maades hoolega wilja kokku.

(P. T. A.)

Saksa ja Austria walitseja soo liikmed ei ole Wene wäeosade ülemateks.

Peterburis, 6. augustil. — Praeguseil ajal ei ole Wene wägedes ühtegi wäeosa, kelle ülemaks Saksa wõi Austria walitsewate sugude liikmed oleksid. (P. T. A.)

Protsendi-määr juutide kohta.

Nagu „Russk. Wed.", kuulnud, olla walitsuse ringkondades küsimus päewakorrale wõetud, kas mitte kohane ei oleks juutidele õigust anda ilma protsendi määrata õpeasutustesse astuda. Sest juutidel, kes kewadel kesk-kooli kursuse lõpetasid, ei ole nüüd wõimalik oma hariduse täiendamiseks wäljamaale sõita.

Poola asemikud Peterburis.

Poola kolo riigiwolikogus on „Russk. Wed." teatel alalise saatkonna walinud, kes Peterburi peab jääma, et Poola küsimuse pärast walitsusega läbi käia. Asemikudeks on riigiwolikogu liikmed Harussewitsh ja Dömsha ning riiginõukogu liige krahw Welepolski.

Harussewitsh on seletanud, et wägede ülemjuhataja üleskutse ülitähtis on. Riigiwolikogu tööst osa wõttes on ka Poola saadikud Wene-Poola wahekorra parandamiseks omajagu kaasa aidanud, üheltpoolt Poola seltskonna kokkulepimisele Wenemaaga lähemale wiies, teiseltpoolt Wene walitsusele põhjust andes poolakate käest truualamlikku olekut loota.

Õppiwo nooreso kutsumine wäeteenistusesse.

Wäeteenistuse-walitsuse teadaanne, et tagawara- ja maakaitse-wäelised, kes õpeasutustes kaswandikkudeks on, wäe sõjajalale seadmise juures wäeteenistusele astumiseft wabastatakse, on paljudele isikutele asja annud järele pärida, kas see kergendus ka nende kohta käib. Sellepärast loeb wäeteenistuse-walitsus oma kohuseks, nagu Peterburi lehtedest näha, järgmist teada anda:

1) Esimest liiki maakaitsewäelised, kes õpeasutustes õpiwad ja kes omalajal, kui neid wäeteenistuse kohuste täitmisele kutsuti, oma hariduse lõpetamiseks pikenduse said (rohelist wärwi tunnistus tähtaja pikendamise kohta), niisama ka need õpilased maakaitsewäelised, kellele küll nõusugust tähtaja pikendust ei antud (roosa wärwi tunnistus), kes aga nüüd kõrgemates ja kesk-õpeasutustes kaswandikkudeks on, mis nendele tähtaja pikendamiseks õiguse annab, ei käi mobilisatsioni korral üleüldse mitte kokkukutsumise alla.

2) Isikute hulgast, kes wäeteenistuse kohustused õigel ajal täitnud, selle järele tagawarawäkke arwatud ja nüüd kõrgemates õpeasutustes käiwad, wõiwad ainult alam-tagawarawäelised mobilisatsioni korral teenistusesse astumises tähtaja pikendamise õigust tarwitada, mitte aga ohwitserid. Pikendus, mis niisugustele alam-tagawarawäelistele antakse, on ainult ajutine, kuni hariduse lõpetamiseni ehk kuni iseäralise Kõigekõrgema käskirjani, mille põhjal nad ühes teiste tagawarawäelistega teenistusesse kutsutakse.

3) Pkt. 1. ja 2. tähendatud kergendused ei käi nende isikute kohta, kes küll ülemal nimetatud õpeasutustes õpiwad, aga juba ühes sõjawägedega sõjateele on läinud.

Mis teiste tagawara- ja maakaitsewäeliste wabastamisesse puutub, kes sellekohasel katsel teenistusesse ilmusid ja nüüd kreisi sõjawäeülema all seisawad, niisama ka need, kes wäeosadesse astunud, kuid mitte weel ära pole saadetud, siis annab sõjawäe-walitsus nende kohta täiendawad määrused wälja.

Kõrgete riigiametnikkude tagasitulek Moskwast.

Peterburis, 6. aug. — Moskwast jõudsid tagasi kogu ministerium pääminister Goremõkiuiga eesotsas, riiginõukogu asepresident Golubew ja Prantsuse niug Inglise saadik. (Pta.).

Praaga Wene konsul Shukowski elus.

Peterburis, 6. aug. — Ajaleheteated tühjaks teses, nagu oleks Praaga Wene konsul Shukowski maha lastud, teatab wäliste asjade ministerium, et Shukowski praegu Bernis wiibib. (Pta).

Bulgaria seisukohast.

Sofias, 6. aug. — Wastasrinna erakonnad nõuawad, et krooni-nõukogu ja erakondade esitajad kokkukutsutaks nõupidama, missugust poliitikat Bulgaria peab ajama. Ametliku teadaandmine on awaldatud, kus seletatakse, et rahwastewaheline seisukord Bulgariat praegu mitte ei ähwarda, mispärast ministrite president mitte tarwiliseks ei loe krooni-nõukogu kokkukutsumist paluda. (Pta).

Sõjameeste perekondadele abiandmisest Prantsusemaal.

Parisis, 6. aug. — Prantsuse pank ohwerdas sõjameeste perekondade hääks ühe miljoni franki. (Pta).

Slaawi koosolek Odessas.

Odessas, 6. aug. — Slaawi koosolek, millest rohkel arwul osa wõeti, pandi prof. Kasanski juhatusel toime, kes oma lõnes wõitluse juures seisatas, mis Slaawi ja Germani tõu wahel aastasadasid on kestnud. Peeti isamaalisi kõnesid. Koosolek saatis Keisri Herrale ja wägede ülemjuhatajale telegrammi.

(Pta).

Wene konsuli Poljanski üle,

kes Königsbergis asus, ei ole weel mingid tindlamaid teateid saadud. Kardetakse, et ta maha on lastud, nagu Peterburi ajaleheid selleest warem räägisid. Ka puuduwad weel teated Poljanski kahe sekretäri üle. Königsbergi asekonsul on paar päewa enne sõda ametipuhkuse ajaks Wenemaale tulnud.

Linnade kongress,

millest linnade esitajad üle terwe Europa-Wenemaa osa wõtawad, astuwat „Pet. Ztg." teatel Moskwas 8. aug. kokku. Aasia linnade asemikud on kutsumata jätetud, sest et nad kongressi ajaks kohale ei oleks suutnud jõuda. Korraldaw toimekond on N. Gutshkowile soowi awaldanud kongressil praeguse politiilise seisukorra üle kõnet ette kanda. Kongressist wõtawad oma asemikkude läbi weel osa üleüldine semstwo-ühisus, terwe rida mitmesuguseid asutusi, kes haawatud sõjameestele ja tagawarawäeliste perekondadele abi annawad, kaupmeheseisus ja börse-komitee.

Panga Eesti-Läti asundusest Ufa kubermangus.

Siinse põllumehe kewadine hää lootus, kord mitme aasta järele rahuloldawat wiljasaaki saaba, on kadunud; külmad öö suwe algusel ja juuli-kuu põud mõjunud wilja pääle häwitawalt: tõuwiljad on halwad, lühikesed, ja terakehwad. Rukis on kohati keskmine. Heina tõõga jõuti läinud nõdalal lõpule, praegu on wiljakoristamine käsil. Heina saadi üle poole wähem, kui läinud aastal, nii et mõnelgi loomatoidu puudus talweks külalisels tuleb. Wili on wähemates paikades puhas, enamasti aga musta ehk tulekaeraga segatud, mis wiletsatel aastatel iseeuesest wilja sisse tekib ja oma kõlbmata teradega wilja ära rikub.

Wene külades ja teistes siinsetes Eesti asundustes jääb iga aasta üks osa maast karjamaa puudusel loomade tallata, ja on näha, et see paremaks abinõuks kõiksugu umbrohtude häwitamiseks on, sest wiljad on sääl alati enam-wähem puhtad. Siin on külal ühine karjamaa wälja mõõdetud, kus iga aasta kari käib, põldudele aga karjasid weel ei lasta, puudub selleks asumikkude seas üksmeel ja asjast arusaamine. Ilmad on praegu parajad, sajab tihti wihma, mis kõrwenud karjamaad jälle haljendama paneb, wiljakoristusele aga tüliks on.

Liiwimaa kuberneri sunduslikud määrused,

mis sõjaseaduse alla pandud maakohtade kohta käiwate Seaduste 19. paragrafi 1. punkti põhjal wälja on antud, on „Liiwimaa Kub. Lehes" awaldatud ja käiwad järg miselt:

I.

3. augustil 1914, nr. 1670.

Et Liiwi kubermangus riiklist korda ja üleüldist rahulikkust alal hoida, annan ma nende sundusliste määruste täiendamiseks, mis minu poolt 1) 27. jaanuaril 1911 nr. 1020 all, 2) 19. weebruaril 1913 nr. 833 all ja 3) 20. juunil 1914 nr. 1278 all wälja on antud ja esimese osaliseks ümbermuutmiseks järgnewa määruse wälja:

1) Keelatud on meeleawaldusliised häbemata wäljaastumised sõjawäelaste wastu.

2) Keelatud on ilma sellekohase lubata awalikka ja era-koosolekuid kokku kutsuda.

3) Keelatud on iga teguwiis, mis üht elanikkude osa teise wastu üles äritab.

4) Keelatud on Liiwimaal elamine neil inimestel, kellel seks õigust ei ole.

5) Keelatud on salajane kui ka üleajaline kangete jookide müümine.

6) Keelatud on jalgratastel sõitmine wäljaspool linnasid.

7) Utsehõidjad, kojameheed ja wahid peawad esimese nõudmise pääle politseile abi andma.

1911. a. 27. jaanuari sunduslikkude määruste 29. ja 30. punkt kaotatakse ära.

Süüdlasi, kes sunduslikka määrusi, mis 27. jaanuaril 1911 nr. 1020 all, 19. weebruaril 1913 nr. 833 all, selle aasta 20. juunil nr. 1273 all wälja on antud, kui ka praeguseid määrusi rikuwad, karistatakse sõjaseaduse alla pandud kohtade kohta käiwate Seadluste 19. par. 2. punkti põhjal administratiwsel teel **3000-rublalise rahatrahwiga ehk wangistusega kuni 3 kuuni.**

See sunduslik määrus hakkab kohe pärast tema wäljakuulutamist maksma.

Liiwimaa kuberner, Keisri Majestedi kojameister Swegintsow.

II.

3. augustil 1914, nr. 1671.

1) Keelatud on kangete jookide joomine uulitsatel, teedel, platsidel ja muil awalikkudel kohtadel, kus elanikka asub, ja talupoegade wallawalitsuste ruumides.

2) Keelatud on filmapaistwas joohnud olekus ilmumine awalikkudes kohtades, kus elanikka asub, ja sõiduteedel.

3) Keelatud on külakohtades kangeid jookisid eraisikute ruumides ses rohkuses alal hoida, mis silmanähtawalt isikute tarwitusest, kes neis ruumides elawad, suurem on.

4) Majaomanikkudele külakohtades, kus elanikka asub, tehtakse kohuseks nende päralt olewates ruumides kangete jookide keelbud müüki mitte lubada, ja, kui niisugust müüki olemas on, sellest kohe politseile ehk küla-ametikohtadele teataba.

5) Theemajadel ja niisama sõõgimajadel, suhupiste-ruumidel ja trahteri-asutustel, mil kangete jookide müügi õigust ei ole, ei tohi sisemist ühendust asutuse pidaja wõi tema teenijate wõi tema juures elawate isikute eluruumidega olla.

Süüdlasi, kes sunduslikka määrusi, mis 27. jaanuaril 1911 nr. 1020 all, 19. weebruaril 1913 nr. 333 all, selle aasta 20. juunil nr. 1274 all wälja on antud, kui ka praeguseid määrusi rikuwad, karistatakse sõjaseaduse alla pandud kohtade kohta käiwate Seadluste 19. par. 2. punkti põhjal administratiwsel teel **3000-rublalise rahatrahwiga ehk wangistusega kuni 3 kuuni.**

See sunduslik määrus hakkab kohe pärast tema wäljakuulutamist maksma.

Liiwimaa kuberner, Keisri Majestedi kojameister Swegintsow.

Wäljawõte seaduseft alamwäeliste ja nende perekondade eest hoolitsemise kohta.

1912. a. 25. juuni seaduse järele saawad tagawarawäeliste ja ratnikude perekonnad, kelle isad sõja ajal tegewasse teenistusesse kutsutakse, kroonu poolt abi:

Abisaamise õigus on:

1) teenistusesse kutsutud mehe naesel ja lastel igal juhtumisel;

2) teenistusesse kutsutud mehe isal, emal, wanaisal, wanaemal, wendadel ja õdedel, kui need tema teenistuseft elasid.

Nahalise abiandmise määr (suurus), igale teenistusesse kutsutud isiku perekonnaliikmele rehkendatakse iga koha tarwis (maakonna, ringkonna, walla) iseäraldi selle järele, kui palju paiuki materjal sääl kohal maksma läheb. Paiukiks, abiandmiseks igale liikmele on määratud 1 puud 28 naela jahu, 10 naela tangu, 4 naela soola ja üks nael paastu õli.

Lapsed alla wiie aasta saawad pool abi.

17 aasta wanused pojad ja mitte abielus olewad tütred saawad ainult siis abi, kui tõeks tehtaks, et nemad töötõõmetud on.

Teenistusesse kutsutute perekondadel on abisaamise õigus selleft päewast pääle, kus nende toitjad teenistusesse on saadetud, aga esimese abi kätteandmine sünnib siis, kui kohtadel nende perekondade isiklik kokkusead on järele uuritud.

Abi antakse wälja walla-, gwini- (Poolamaal P. t.), stanitsa- ja Kaukasias külawalitsuste poolt, linnades aga linna-ametist. (Nuski Juwalid).

Siia juurde kuuleme Tartu maakonna sõjawäe ülemalt, et tema poolt saadetakse kokku kutsutud sõjameeste nimekirjad eraldi Tartu linna-walitsusele, eeslinnadest kokku kutsutud meeste kohta eraldi eeslinna politseile ja eraldi wallawalitsustele.

Sellepärast ei ole sõjameeste perekondadel mitte tarwis teadete saamiseks sõjawäe ülema poole pöörata, wälja arwatud need, kes ei ühte ega teise liiki ei käi, nagu näit. inimesed, kes mujal hingkirjas, aga kui ajutiselt siin wiibijad Tartust teenistusesse on wõetud.

Päikese warjutus.

Reedel, 8. augustil wõime ühte suurepäralisemat loodusenähtust tähele panna. Sel päewal on päikesewarjutus, mis mõneski kohas meie kodumaal täielik on. Teatud tunnil hakkab hiilgaw taewakeha nagu kustuma: otsekui warjuna liigub kuu aegamööda heleda päikeseketta pääle, ikka enam ja enam teda enesega kinni kattes. Peagi aga kaob öö ja uuesti paistab päikene.

Iga aasta on kas wõi kolm päikesewarjutust. Warjutus sünnib siis, kui wari, mida kuu heidab, maa pääle langeb. See wari ei ole aga järsku piiratud, sellepärast wõib teda kahte osasse jagada: päriswari ja poolwari. Säält, kuhu wari langeb, ei ole päikest sugugi näha, sääl on täielik warjutus. Kuhu aga poolwari langeb, sääl wõib osa päikeseft ikkagi näha; see on osalise warjutuse piirkond.

Päikesewarjutusi juhtub iga aasta 2—3, kuid täielikka warjutusi on 18 aasta jooksul 13.

Et kuu wari wäike on, siis wõib täielikku warjutust maakeral küll pikal, mõnetuhandewerstalisel, kuid siiski ainult kitsal ribal näha, mis mitte laiem ei ole kui 400 wersta. Sellepärast ongi üksikule maale, weel enam aga linnale, päikesewarjutus wäga haruldaseks nähtuseks. Järgmine warjutus, mis Europa Wenemaal näha, on 1936. aastal. Üksik linn wõib täielikku warjutust keskmiselt umbes 360 aasta jooksul üks kord näha.

1914. aasta 8. augusti warjutust wõib kõige paremini just Wenemaal näha. Kuu wari langeb maa pääle Põhja-Amerikas Prints Alberti maal, läheb üle Atlandi okeani ja tuleb Lofodi saartest wähe lõunapool Norramaale. Selle järel lõikab wari Rootsimaast läbi, tuleb üle Balti mere ja Ahwena saarte, puudutab idapoolse osaga wähe Soomemaad ja jõuab Hiiu- ja Saaremaal Europa-Wenemaa piiridesse. Kuu wari on siin sõõrise- ehk ellipsikujuline, umbes 165 wersta pikk ja 105 wersta lai. Siis läheb wari Riia lähedalt keskhommiku poole edasi, läbi Europa-Wenemaa lääneosa; Krimmi poolsaare, Aasowi ja Mustamere kaudu jõuab ta läbi Persia Indiasse. Terwe selle teekonna — umbes 10.000 wersta — käib wari 2 tunni 19 minutiga ära, s. o. tema kiirus on 400 sülda sekundis, seega niisama kiirelt kui püssi-kuul.

Kuu poolwari on märksa suurem ja ulatab Amerika kirdeosasse, puudutab Grönimaad, terwet Europat, Aasia lääne- ja Afrika kirdeosa. Neis maades on osaline warjutus näha.

Kõige kauemini kestab warjutus Wenemaa piirides — 2 min. 16 sek.

Täielikku warjutuse piirkonnas on kodumaa linnadest Kuresaare, Wõnnu, Lemsalu, Riia, Friedrichstadt j. t.

Osalist warjutust wõib näha: Tartus, Tallinnas, Riias, Pärnus, Narwas ja teistes Wenemaa linnades.

Tartus algab warjutus kell 1,4 min. 1 sek. ja lõpeb kell 3,21 min. Umbes sel ajal on ta ka mujal näha.

Tuletame siin uuesti meelde, et päikesewarjutust mitte paljas silmaga ega ka pikksilma ehk kiikriga ei waadeldaks, waid selleks tuleb tume klaas wõtta, ehk kus seda ei ole — lihtne klaasitükk nõega tahmaseks, mustaks teha ja siis selle läbi waadata.

Warjutuse ajal tuleks nagu taewalaotus madalamale, pilwed nagu kukuksid. Warjutuse ajal wõib ka walgetel majaseintel ja walgetel asjadel warjuribasid ja liikuwaid warjusid tähele panna. Kui päikesesirp juba õige kitsaks on jäänud, siis nagu põimitakse ta tumedate ribadega üle ja waatleja näeb siis päikese serwal, kuhu kuuketas pääle nihkub, waheldawaid tumedaid ja heledaid punktisid.

Warjutuse ajal tulewad ka taewatähed nähtawale. Päikeseft pahemal pool on Löwi tähtkond ühes esimese suurusejärgu tähe Regulusega. Planetidest on päikese läheduses Merkurius.

Tartu teated.

Tartus, 21. juulil 1914.

Tartu maakonna wäeülem

teadustab, et esimesesse w a b a t a h t l i k k u d e s a l k a, keda püh. kella 2 ajal Tartust ära saadetakse, wõetakse soowijaid kuni reede kella 12 wäeülema kantseleis wastu. Tarwilikud dokumendid, mida kaasa wõtta tuleb, on: 1) ülespidamise ja ustawuse tunnistus (о благонадежности), mida linnajaoskonna pristaw wälja annab, 2) pass ehk ristimisetäht ja 3) tunnistus wäeteenistuse asjus (свид. о приписке къ призывн. участку). Wastu wõetakse iga päew kella 8—12 ja 4—6 p. l.

Asearstidena sõjateenistusesse

on Tartu ülikoolist pääle nende eestlaste, kes meil juba ennemalt nimetatud, nüüd weel Tartust kutsutud:

Neist, kes terwe kursuse ära kuulanud: G. Greenberg, P. Tatz, O. Reiman, O. Kuriks, P. Hansen ja Jonson.

Neist, kes neli kursust ära kuulanud: T. Ojakäär, H. Söber ja Alwer.

Pääle nende on weel neist, kes teenistusesse kutsumise ajal wäljaspool Tartut — Tallinnas, Peterburis ja m. wiibisid, asearstidena sõjateenistusesse läinud T. Peterson, H. Rütman, W. Jakowlew, J. Prisko, Sarw ja Espenstein.

Praegused ja endised kooliõpetajad,

kes Tartu linnast ja maakonnast wäeteenistusesse on kutsutud:

Aleksander Muska, Gottlieb Raudsepp, Johan Sääro, Ferdinand Paurson, Kusta Laurson, Nikolai Kool, Artur Karin, Aleksander Toiger, Jaan Uri, Jaan Kirsel, Jaak Depman, Johan Kala, Ewald Neihardt, Kristjan Kure, Woldemar Wisser, Jaak Ratassepp, Magnus Heiman, Peeter Hansing, Karl Waher, August Lass, Peeter Sult, Reinhold Põld, Hendrik Neumann, Karl Neumann, Jaan Lindsi, Aleksander Lestman, Eduard Säru, August Huuapuu, August Schneider, Ruben Kuusik, Mihkel Wunk, August Berendsen, Richard Kirschbaum, Rudolf Summer, Johannes Schmidt, Gustaw Keral, Mart Kiirats, Timoteos Wapper, Aleksander Karu, August Kool, Karl Sildnik, Toomas Rennel, Iwan Rasmõslowitsh, Johannes Lange, Paul Olson, Hendrik Treufeldt, Abel Lippassaar, Aleksei Kussow, Paul Kangur, Artur Summer, Mart Morats, Johan Paal, Oskar Kool, Jaan Koiw, Mart Pauska, Johann Namm, Johannes Päss, August Kitsnik, Jaan Soonwald, Joosep Plak, Johannes Pügi, Kristjan Saar, Eduard Sepp, August Arold, Mart Kitsnik, Rudolf Nõmm, Rurik Mikkelsaar, Johan Kottise, Eduard Markus, Gustaw Martinson, Mats Lillipuu, Adam Soome, Johan Fuchs, Henn Sarw, Hermann Michelson, Aleksander Siffer, Aleksander Salum, Johan Pehka, Aleksander Laumets, Bernhardt Pärnits, Woldemar Weltbach, Mart Kits, Peeter Lutter, Martin Kiis, Leonhard Kängsepp, Nikolai Annuk, Gustaw Ango, Aleksander Kool, Anton Puskar, August Jäger, Kristjan Hermann, Georg Kõrts, Hendrik Lorberg, Mihkel Reisenbuk, Karl Luik, Jüri Reisenbuck, Jüri Tari ja Willem Weskimets. Ühtekokku 98 meest.

Punase Risti kohaliku komitee teadaandmine.

31. juulil s. a. andis Liiwimaa kuberner luba Tartu era-ülikoolikursuste juures haawatud ja haigetele sõjameestele arstiabi andmise korraldamiseks kohalikku Punase Risti komiteed awada.

Olgu küll, et Tartu era-ülikoolikursused selles pühas asjas oma ruumidega, mitmesuguste arstliste tarbeasjadega, õpetuseandjate, kursuste-kuulajate ja teenijate isikliku tööga jõudu mööda oma abi pakuwad, nõuab arstiabi soetamine ometi ka weel suurt ainelist jõudu.

Selles kindel olles, et Tartu linna elanikud walmis on oma kaasabi lubama, pöörab komitee nende poole palwega eeltäh. ülesannete kõige paremaks täidesaatmiseks jõudu mööda kaasa aidata, kas tegewaks liikmeks astudes (aastamaks 5 rbl.), toetajate liikmete hulka ennast üles andes (aastamaks wähemalt 1 r.) wõi raha ehk asju annetades.

Liikmemaksusid ja rahalisi annetusi wõtab wastu kassapidaja pr. S. Paldrock (Kompani uul. nr. 1) kella 2—3 p. l., laupäwiti aga kella 4—5 p. l. Tartu era-ülikoolikursuste ruumides (Sawi ja Tööstuse uul. nurgal).

Pääle selle wõtawad liikmemaksu ja rahalisi annetusi wastu: ülempreester W. P. Alejew, prof. A. W. Afanasjew — Tartu ülikooli arstiteaduskonna kantseleis, linnakliiniku majas, kella 2—3 p. l., ülemõpetaja Wittrock, A. G. Shilowa — Näituse uul. nr. 8-a, krt. 2, kella 3—4 p. l., J. Kropmann — Raatuse uulitsas nr. 5, õpetaja A. Laur — Allee uul. nr. 64, igal hommikul, rahukohtunik W. W. Proforowski, adwokat O. Rütli — Suurel turul nr. 8, kella 8—10 ja 4—6, A. R. Troitski — kooliõpetajate-seminaris kella 3—½4 p. l., K. Unger — Jaani uul. nr. 8, K. Eschscholtz — Tiigi uul. nr. 24, sekretäri abiline F. W. Tihwinski — Tartu era-ülikoolikursuste kantseleis, kella 10—3.

Annetatud asju wõtab F. W. Tihwinski igal äripäewal kella 10—3 Tartu era-ülikoolikursuste kantseleis wastu.

*

Reede, 8. skp. awab kinematografi „Apollo" omanik hr. Truuts etenduste hooaja ja annetab selle päewa esimese etenduse sissetulekust (kella [illegible]—8) poole komiteele. Hr. Truutsile sügawat tänu awaldades palub komitee kõiki, kes komite kõrgetele eesmärkidele kaasa tunnewad, 8. augustil kella 6—3 eeltäh. etendusest osa wõtta.

Komitee juhatus.

Annetused Punase Risti hääks.

Wene Punase Risti seltsi kohalik naiskomitee (Pritsimajas) on järgmised lahked annetused senini wastu wõtnud: 1 ohwitseri haigewoodi ühes tarwilikn sisseseadega (annetaja pr. v. Brasch), 2 sulepatja (pr. H. Stackelberg), 4 woodilina, 4 padjapööra, 6 käterätti (pr. Brödrich), 1 nael puuwilla (pr. Shemtschushina), 3 tükki pesurtiet (pr. v. Sievers Kuustest), 2 tikitud särki (par. Cahlen), 8 woodilina ja 16 käterätti (pr. v. Numers), ilma tasuta pesukesemist naiskomitee jaoks õtendab pr. Grawit, 8 sulepatja (pr. Sihle), 2 [illegible]it, 2 wooditekki, 2 õlekotti, 4 woodilina, 2 patja, 4 padjapööra (adw. M. Edelhaus), täieliku sisseseadega (woodi (pr. Riil), 100 arssinat lõuendit (hr. K. E. Tshernow), aktsiaselts A. Le Cog annab maksuta ruumid Jaani uul. nr. 16 annetuste wastuwõtmiseks ning alalhoidmiseks niikauaks kui tarwis. Tartu Wabatahtlik Tuletõrjujate selts andis oma ilusad ruumid Pritsimaja ülemisel korral, kohalikud ajalehed: „Postimees", „Tartu Päewaleht" ja „Nordl. Zeitung" awaldawad ilma tasuta kõiki Punase Risti kohaliku naiskomitee teadaandmist.

Iseäranis soowitaw oleks nüüd järgmiste asjade annetamine: walmis pesu kui ka selleks kohane lõuend, päälpadjad. tee, kohwi, tangud, suhkur, kartulid, tubak ja muud.

Asjalist annetust wõetakse wastu J a a n i u u l. nr. 16 igal teisipäewal ja reedel kella 10—12 enne lõunat.

„Bellevue" wõõrastemajasse 20 sängi haawatutele.

Nagu kuuleme, on „Bellevue" omanik Kudrjawtsew luba palunud oma wõõrastemajasse 20 sängi haawatud sõjameeste jaoks paigutada, nende hulgas 10 oma kulul.

Kooliõpetajate mahajäänud perekondadele antakse abi.

Ministrite nõukogu on „Now. Wr." teatel seletanud, et wäeteenistusesse kutsutud algkooliõpetajate perekondadel õigus on abi saada, kui need kooliõpetajad hariduseministeriumi wõi sinodi all seisid.

Sõda ja elukinnitus.

31. juulil pidasid kinnituseseltside asemikud omawahel konwerentsi ära, kus sõjaga ühenduses seiswa elukinnituse küsimust arutati. Konwerents otsustas elukinnituse-summasid ainult niisugustel kordadel wälja maksta, kui surm mitte saadud haawade tagajärjel pole tulnud. Muil juhtumistel wõib seltsilt ainult siis kinnitusesumma wäljamaksmist nõuda, kui kinnitatu seltsile iseäralise sõjapreemia on maksnud. Wiimast liiki täiendawaid kinnitusi otsustati üksnes neilt wastu wõtta, kes kuskil seltsis juba kinnitatud on.

Ülikoolist.

Tartu ülikooli erakorraline Greeka kirjanduse professor, riiginõunik Z e r e t e l l i on sellesama ülikooli korraliseks wanaklassika keeleteaduse ja Greeka ning Rooma muinasajateaduse professoriks määratud.

Teater.

Hulk päältwaatajaid oli eila õhtu pikema waheaja järele „Wanemuise" teatrisse kogunud. Lustmäng „Kuidas meest saab", sünnitas wäheste harjutuste jälgede pääle waatamata publikumis palju ilusaid silmapilkusid.

Tartu 8-klassiline kommerts-kool

algab oma tegewust, nagu wiimasel kuratoriumi koosolekul otsustati, harilikul ajal.

Sisseastumise-eksamid algawad teisipäewal 12. augustil, järeleksamid 18. augustil ja tunnid 20. augustil. Käimas on kaks ettewalmistamise klassi, I., II., III. ja IV. normal klass. Wanemad, kes oma lastele täielist keskharidust soowiwad anda, pidagu kommerts-kooli silmas. Kaubandusliste õpeainete läbiwõtmine annab neile kommerts-kooli lõpetajatele, kes ülikoolidesse astuda ei soowi, wõimaluse äriilmas otsekohe teenistust leida. Tartu kommerts-kooli wõetakse wastu poiss- ja tütarlapsi; kool asub endise kohas Fortuna uul. nr. 6.

Eesti Kirjanduse Selts

kawatses ka tänawu, nagu waremalgi aastatel, augustikuul, Eesti näituse ajal, Tartus kõnekoosolekut ära pidada, aga et nüüd sõja-aeg wahele on tulnud, mis kõigi meeled rahulise kirjanduslise tegewuse huwidepiiridest teisale on juhtinud, siis on E. K. Seltsi eestseisus otsuseks teinud käesolewa augustikuu kõnekoosolekut teadmata aja pääle edasi lükata.

E. K. Seltsi eestseisus.

Jänese silla alt läbisõit.

Nagu raudtee sandarmiwalitsuselt teada saime, on läbisõit lootsikutes Jänese raudtee silla alt lubatud, kuid silla all peatamine mitte.

Pakikandjatele kindel maks.

Sõjaäärewuse esimestel päewadel, kus raudteejaamades ennenägemata sõitjatetung oli, on pakikandjad reisijatelt ülearu kõrget tasu wõtnud. Teedeministeriumi on selle kohta mitmelt poolt kaebtusi tulnud. Kuulmist mööda tahetawat nüüd raudteejaama pakikandjatele nende tasumaks kindlaks määrata.

Erakordne rong.

Reede, 8. skp. homm. tuleb Riiast erakordne rong, mis kell 9,38 min. homm. Tartu jõuab ja siit kell 9,50 min. homm. Peterburi poole edasi sõidab.

Uuemad teated.

Kindralstaabi päävalitsus

teatab, et tagawara- ja maakaitsewäeliste kokkukutsumise ajal kindralstaabi päävalitsusesse hulk palwekirju saadetakse w ä e t e e n i s t u s e s t w a b a s t a m i s e kohta, kui p e r e k o n d l i s e s e i s u s tagawara- ehk maakaitsewäes olemise ajal muudatus ette on tulnud. Need palwekirjad saadetakse suurelt jaolt sellepärast, et palujad makswat seadust mitte ei tunne. Wäeteenistuse seaduse 48. punkt annab teatawaid eesõigusi perekondlise seisu põhjal, kuid nende eesõiguste maksmust ei laiendata m i t t e tagawara- ja maakaitsewäes olemise aja kohta. Kõik, kes pärast tegewat teenistust tagawarawäkke on arwatud, niisama ka need, kes maakaitsewäkke on arwatud, peawad teenistusesse kutsumisel sõjawäkke ehk maakaitsewäkke astuma.

Kui isikud, kelle perekondlises seisus muutus on ette tulnud, teenistusest tagawara- ehk maakaitsewäes wabastatakse, siis wähendaks see tagawarawäeliste arwu suurel määral ja mõjuks kahjulikult maakaitsewäe osade kokkuseade pääle.

Meie oleme juba waremini oma lehes sellepääle tähelepanemist juhtinud, et sarnased palwekirjad tähelepanemata jäetakse. Pidagu nüüd selle uue meeldetuletuse järele nüüd kõik weel seda silmas.

Põhjusmõttelik senati seletus.

Stockmannshofi mõisa omanik müüs, nagu „Rig. Aw." teatab, a. 1868 kaks talu määrusega ära, et ei ostjad ega nende pärijad talude maa pääle weskid ei tohi ehitada. Et aga nende kohtade praegune omanik kontrahi määruste wastu weskid sisse oli seadnud, siis tõstis Stockmannshofi omanik ta wastu kaebtust. Riia ringkonna-kohus otsustas, et weskid maha tulewad kiskuda, mis otsuse ka Peterburi kohtukoda kinnitas. Senat aga, kelle kätte asi läks otsustas, et 1871. a. 26. weebruari seaduse põhjal, mis mõisate õigused weskite asjus ära kaotab, ka talumaa pääle weskid tohib ehitada, mis õigust era-kokkuleppimistega mitte ei wõi wõtta, ja tunnistas sellepärast Peterburi kohtukoja otsuse tühjaks.

Hariduseministeeriumi ringkiri.

Hariduseminister on kõigile õpekonna kuraatoritele ringkirja teel teatanud, et ministrite nõukogu mobilisatsioni puhul on seletanud, et abipalumisi ainult siis wastu wõetakse, kui koolides teenijate ja nende perekondade wäljasõitmine teenistuse kohast wäeringkondade komanderide wõi aga kindluste komandantide käsu põhjal on sundinud. Niisugustel juhtumistel antakse esialgselt kolmekuune palk ette, kuni ebaspidiste korraldusteni.

Pääle selle annab hariduse minister weel järgmisi seletusi:

Mees- ja naisgümnasiumide õpejõududele, kes tegewasse teenistusesse kui tagawara wäelised on kutsutud, jääwad järgmised õigused alles:

a) nende ametid jääwad alles (s. o. nad wõiwad pärast wäeteenistust oma endised kohad kätte saada); b) neil jääb oma palk, mis sõjateenistuse aeg saada on (kusjuures neile, kellel kroonu korterid olid, need korterid kätte jääwad); c) sõjateenistuse aeg arwatakse neile teenistuse aja juurde, nii et see aeg neile loetakse puhkepalga teenistuse aja wälja teenimiseks, auastete saamiseks, lisa- ja puhkepalga saamiseks, teenistuse aja lõpuwäljateenimiseks ja kõikide muude eesõiguste saamiseks ja aumärkide saamiseks laitmata teenistuse eest kuni 4 järgu Wladimiri orduni.

Sõtta kutsutute alamate teenijate ametid jääwad tühjaks, aga nende kohustetäitmisele, iseäranis koolihoonete korraspidamiseks lastakse teatud maksu eest nende abikaasad, kusjuures neile korterit mitte arwesse ei panda. Sellest tuleb kohe alamatele teenijatele teatada, et need, kes omale teenistusest aumärgid koju toowad, pärast paremad kohad saawad.

Kõigile neile, kes tegewas teenistuses seisawad, antakse lastekaswatuses abi. Kooliülemused peawad selle eest hoolitsema, et koolielu oma harilikku rada käib. Nad peawad, iseäranis ülemate klasside kaswandikkude seas, julget waimu ja tulist armastust Keisri, kodumaa ja sõjawäe wastu elustama.

Tõsiselt tuleb nende wanemate õpilaste soowisid tähele panna, kes wabatahtlikkudena sõjateenistusesse soowiwad astuda. Koolides tuleb sõjawäelist wõimlemist, kui wõimalik, ka laskmise harjutusi pidada.

Wolmari kooliõpetajate-seminari direktoriks

on senine Jekaterinoslawi kubermangu rahwakoolide inspektor, kollegianõunik Sljussarewski nimetatud.

Tööde algus koolides.

Liiwimaa rahwakoolide direktori - ametis peetakse praegu, nagu Riia lehtedest näha, sagedasti nõu õpetööde alguse üle koolides, sest et wäkke kutsutute seas ka algkooliõpetajaid on. Õpetusega tahetakse aga kõigis koolides harilikul ajal alata.

Wiljandi Põllumeeste Seltsi näitus peetakse ära.

Näituse toimekond tegi oma koosolekul 4. aug. otsuseks näitust ikka 30., 31. augustil ja 1. septembril s. a. ära pidada.

„Endla" teater

algab oma tegewust 31. augustil K. Jungholzi juhatusel. Hooaega kawatsetakse Rutoffi „Kiwiga" awada. Repertoari wõetakse pääasjalikult Eesti algupäralisi ja sisukamaid Skandinawia ja Inglise töösid.

Päikesewarjutus.

R i i a s, 6. aug. — Päikesewarjutuse uurimiseks jõudsid Pulkowo obserwatoriumi teadlased kohale, akademikus Baklundiga eesotsas. (Pta.)

Kaks Austria dreadnoughti wigastatud.

„Birsh. Wed." on Kopenhagenist oma kirjasaatjalt 5. aug. telegrammi saanud, et sinna tulnud sõnumetel Polasse kaks Austria ülisoomuslaewa „Viribus Unitis" ja „Szigetwar" õige raskesti wigastatult jõudnud.

Krahw A. G. Keyserling wangi wõetud.

„Retsh" ja „Birsh. Wed." teatawad, et neil päiwil Tsarskoje-Selo maakonna semstwowalitsuse esimees, kammerherra krahw K e y s e r l i n g Tsarskoe-Selo waksalis salapolitsei poolt on kinni wõetud.

Keyserling on Balti aadelist pärit. Tema isa oli enne Kuramaa mõisnikkude päämees. Ka pojal oli Kuramaal enne suur mõisa. Ta kaotas selle aga nurjaläinud ettewõtete läbi. 1890. astus ta Amuri kindralkuberneri juurde iseäralikkude ülesannete täitja ametnikuna teenistusesse. Krahw Keyserling waliti mõne aja eest Tsarskoje Selo semstwo ameti esimeheks. Ta oli ka maakonna wäeteenistuse kommisjoni esimees.

Enne kinniwõtmist oli tema korteris läbiotsimine. Kinni wõetud krahw wiidi Petropawlowski kindlusesse.

Tallinna teated.

T a g a w a r a w ä e l i s t e p e r e k o n d a d e k o r t e r i t e a s j u s

kawatseb linnawalitsus iseäralist toimekonda asutada, kes kõigi tagawarawäeliste perekondade seisukorda järele kuulaks ja abinõusid otsiks nende korteriüüri maksmises, kes ise seda ei suuda teha.

1000 m a k s u t a l õ u n a s ö ö k i

tahab linnawalitsus tagawarawäeliste perekonna liikmetele iga päew wälja andma hakata. Algust on juba Suurel Tartu maanteel olewas söögimajas tehtud. Teine söögi walmistamise ja wäljaandmise koht kawatsetakse Liiwalaia uulitsal Petshi töömajas awada, kolmanda jaoks otsitakse ruumisid esimeses linnajaos.

50 l a p s e l e

tehtakse Lutri waestekooli majas ruumi ja tahetakse sinna neid tagawarawäeliste lapsi ajutiselt warjupaika wõtta, kelle isa wäeteenistusesse on läinud ja kellel ema ei ole ehk kelle ema mingisugustel põhjustel last oma ejuurs ei saa pidada.

Wene alamate kojutulekust wäljamaalt.

Möödaläinud pühapäewal jõudis kohaliku ülikooli õpetatud apteker mag. J. S c h i n d e l m e i s e r, kes enne sõja algust wäljamaale oli sõitnud ja enne ning pärast Wene-Saksa sõja algust pääasjalikult Hamburis wiibis, meie linna tagasi. Oma nähtustest jutustab ta muu seas järgmist:

4—5 päewa pääle Sarajewo kuritööd lagunes Hamburis kuulujutt laiali, nagu olekssid mõned Wene alamad Elbe silda õhku tahtnud lasta. Natuke ärewamaks muutus elanikkude meeleolu pääle seda kui Saksamaa Wenemaale sõda oli kuulutanud. Rahutuse õhutajaks oli kõigepäält „Neue Hamburger Zeitung", kes teate lendu laskis, et Hamburki Wene salakuulajaid olewat tulnud. Tagajärjeks oli terasem politseiline järelewaatus.

Hiljemini hakkasid ka mõned Wene alamate kohta sihitud kahtlustuse-awaldused seltskonnas idanema. Ühe seda laadi juhtumise päältnägijaks oli mag. Schindelmeiser Hamburi „Alster-Café's". Teiste hulgas istusid sääl ka paar daanlast, keda eksikombel Wene alamateks arwati. Neid hakati tegudega haawama. Asi lõppes wiimaks sellega, et kõik joogikohas wiibijad ühe ehk teise leeri poole heitsid ja suureks kaklemiseks ühinesid.

Järgmisel päewal awaldas „Hamburger Fremdenblatt" kahetsust säherduse waenuawalduse pärast ja kutsus elanikka üles endid igasuguse seda laadi rahwuslise liialduse eest hoidma; olewat ju loomulik, et rahwaid õigustatud tarwidus juhib ükteisega läbikäimises seisma, wõõrad rahwad olewat meie külalised, kelle wastu me lahkust peame üles näitama, jne. Ülepää oli „Hamburger Fremdenblatt" ainus Hamburi ajaleht, kes pääle Wene-Saksa sõja algust rahwuslist waenu ei õhutanud. Wastupidisel sihil töötas iseäranis hoolsasti aga just „Neue Hamburger Zeitung". Muu seas teadis ta luisata, et üks meeste- ja üks naesterahwas, Wene alamad, Prantsusemaalt automobiliga Hamburki sõitnud; neil olewat 8 miljoni franki raha kaasas, mida nad Wenemaale kaasa mõtlewat wiia. Selle kõmujutu pääle hakkas kohalik politsei kõiki Hamburis liikuwaid automobilisid teraselt silmas pidama ja autosõitjaid endid hoolega läbi otsima ning üle kuulama; kuid pääle oma riigi alamate ei tabanud see tülitamine kedagi muud.

Hoopis õelam oldi Wene alamate wastu Berlinis, kuhu mag. Schindelmeiseril asjatoimetuse pärast Hamburist tarwis oli pääle sõja algust lühemaks ajaks sõita. Sääl olnud ta hulga niisuguste juhtumiste päältnägijaks, mis selgesti tunnistanud, et just haritud ringkond ehk i n t e l l i g e n t s Wene alamate wastu ühte wägiwalda teise järele tarwitab: wiisakalt riides olewad Saksa meeste- ja naesterahwad peksnud Wene alamais keppidega, wihmawarjudega jne.; iseäranis halastamata oldud Wenemaa juutide ja Wene üliõpilaste wastu. Muu seas olnud teade suust suhu käimas, et Wene üliõpilased Saksa kroonprintsi olla tahtnud surmata, Elbe jõe silda õhku lasta jne. Et wiimast nähtust ära hoida, oli nim. sillal seismine ära keelatud. Kaks Wenemaa poolakat olid selle keelu wastu eksinud ja sellepärast säälsamas maha lastud.

Pääle Hamburki tagasijõudmist olid jutud päewakorral, politsei tahtwat lähemail päiwil kõik Hamburis wiibiwad Wene alamad kinni wõtta ja esialgu wahi all hoida; hiljemini saadetawat nad Saksa riigi piirides maale põllutööd tegema. Hamburist olewatki juba 180 Wene alamat Meklenburi poole põllutöösse saadetud, 300—400 inimest mõeldawat Hamburist selleks otstarbeks weel leida wõiwat. Ühtlasi antud nõu Wenemaale mitte sõita, sest et sinna pääsmine lootuseta olewat: Poolamaal olla mäss lahti, Liibawi linn põleda, Soomemaa olla sakslaste käes jne. — üks tuulest wõetud sõnum muinasjutulisem ja põõrasem kui teine.

Ometi läinud hra Schindelmeiseril ja paljudel teistel wiimaks korda äraõitmise-wõimalust leida. Kuid siis soowitatud neile Eydtkuhneni kaudu sõita, kuni lõpuks siiski nõus oldud neid Daanimaa kaudu sõita lasta.

Daanimaa poole sõita tahtjaid Wene alamaid olnud seekord Hamburi naabrusesse — Altonasse, kust sõit põhja poole pidi algama, mitusada inimest kogunenud.

Siin üllatas neid kõiki raudteewalitsuse häbematus: päältnäha õige wastutulelikult soowitas piletimüüja kõigile 2. klassi piletit osta, sest et 2. klassis märksa parem olewat sõita kui 3. klassis; suurem hulk pani ta lahket näpunäidet ka tähele; kuid tõepoolest ei olnud rongis rohkem 2. klassi wagunid kui üks ainus; kõik teised olid wiletsamat liiki 3. klassi wagunid.

Et suure rahwatungi pärast wagunites käsipakkide jaoks ruumi ei leidunud, siis olid reisijad sunnitud oma korwid, sumadanid jne. lihtsalt jaamaesisele maha jätma, kus neist majakõrgune kuhi tekkis.

Altonast wiidi rong õige aeglasel käigul Neumünsteri, Rendsburi, Flensburi ja Neustadti kaudu Wambrupi, Daani piirini. Kogu selle teekonna wältusel seisid reisijad soldatite tugewa walwuse all, kusjuures laskmiseähwardusi igal puhul tarwitati, rewideriti tihtilugu passisid, waadati kaasasolewaid asju läbi, kirju ja wäärtpaberid katki rebides, ja puistati kõiksugu haawawaid ning pilkawaid märkusi reisijatele kaela, ehk pandi oma üleolemisewõimu muul teel maksma; muu seas pandi kord wäljakäigukohad 5—6 tunniks lukku. Rendsburis käsutati kõik sõitjad rongist wälja, pääle mõnede naesterahwaste ja laste, ning lasti neid jala üle Kieli silla minna ja umbes 5 wersta niiwiisi soldatite ning politsei walwe all ära marssida. Alles Flensburis lubati esimest korda sellel reisiteel kehakinnitust wõtta.

Daanimaal, nimelt Kopenhagenis, saanud reisijatele igas asjas lahke toetus elanikkude poolt osaks. Suurt osawõtlikkust näidanud teiste seas nimelt Kopenhageni Wene preester üles, puudustkannatajatele abi soetades, milleks muu seas ka Keisriema Maria Feodorowna tema kätte raha olewat andnud. Säälne Wene konsul soowitanud siiski wõimalikult ruttu edasi sõita.

Niisama lahkesti saatsid Rootsimaa elanikud Wenemaale reisijaid oma riigi piirkonnast läbi. Stokholmis näit. anti puudusesse sattunud reisijatele puhtad sõjawäekasarmud maksuta elukorteriteks ja linnawalitsus ning konsuliamet muretsesid nende ülespidamise eest.

Kuna suur hulk reisijaid Põhja-Rootsimaa kaudu Soome sõitis, tarwitas hra Schindelmeiser paljude teiste seltsis selleks laewateed: ta sõitis Gesleft (Rootsist) üle Botnia lahe Raumasse (Soomes). See sõit kestnud 14 tundi. Peterburi, Narwa ja Tapa kaudu jõudis ta, nagu juba tähendatud, minewal pühapäewal meie linna tagasi.

Uuemad sõja sõnumed

Rumenia ja Bulgaria seisukoha kohta

kuuleb „Now. Wr." diplomatilistest ringkondadest järgmist: Bulgaria kogub suuremaid wäehulkasid Filippopoli ümbrusesse. Bulgaria Bukaresti saadik sõitis erakordselt Bukaresti. See Bulgaria diplomadi sõit sünnitab palju arwamisi. Wiimastel päewadel oli Rumenia ja Bulgaria walitsuse wahel elaw mõtete wahetus. Kõneldakse, et Bulgaria saadik Bukarestist kindlate Rumenia ettepanekutega on wälja sõitnud. Rumenia walitsus soowib nähtawalt Bulgariaga kokkuleppimisele jõuda. Kõneldakse, et R u m e n i a w a l i t s u s e e t t e p a n e k P e t e r b u r i p o l i t i l i s t e r i n g k o n d a d e s o o w i d e g a t ä i t s a k o k k u k ä i b.

Neil päiwil pöörab ka Rumenia saadik Diamandi Peterburki tagasi. Saadik wõttis wäga tähtsatest nõupidamistest osa, mis neil päiwil Bukarestis peeti.

Seisukord Italias.

Ajakirjandus ja seltskond nõuab tegelikku wäljaast. Riccotti Garibaldi „Austria wastase wäesalga" kokku kogunud. Diplomatilistes ringkondades oldakse arwamises, et Austria ja Saksamaa Italias omale uue wastase on leidnud. Laewastiku sõjajalale seadmine on lõpetatud. Arwatakse, et pärast ministrite nõukogu istumist, mis kuninga juhatusel peetakse, tähtsa akti awaldamist oodata on.

Terwe Belgia püssi all.

Kõik meestesoost elanikud, kes sõjariistu kanda suudawad, on Belgias püssi alla kutsutud. „Rahwa kaardi-wägi", kes korraliku wäega ühes rinnas wõitleb, tekitab igalpool waimustust. Waimustus on nii suur, et gümnasiumi kõrgemate klasside kaswandikud sadandate kaupa sõjawäkke astuwad. Wabatahtlikka on kõigist rahwustest üle 40.000. Tõjapidamiseks on üle 26 miljoni frangi kokku korjatud.

Europa liiga Saksamaa wastu.

„Birsh. Wed." on Parisist teateid saanud, et Inglise ja Prantsuse diplomadid Rooma ja Bukaresti walitsustega läbirääkimisi peawad. Kawatsetakse Europa liiga asutada, kelle ülesanne oleks serblasi, poolakaid, rumenlasi ja itallasi Austria ikke alt wabastada. Rumeniale ja Italiale on lubatud maakonnad anda, mis nende päralt peaksid olema selle tingimisega, et nad Saksamaa wastasesse ühendusesse astuksid.

Krahw W i t t e, kes praegu Prantsusemaal wiibib, on ühe Prantsuse ajakirjanikule seletanud, et sõda umbes kolm kuud kestab ja Saksamaa sõjawäelise wägewuse täielise purustamisega lõpeb.

Saksa kroonprints raskesti haawatud

Nagu „Retshile" Kopenhagenist telegraferitakse, on Saksa keiser Maintsist Aacheni sõitnud troonipärija juurde, kes raskesti haawatud on.

Jaapani ja Ühisriikide wahekord.

Nagu „Retsh" kirjutab, on Kopenhageni ajalehes „Politiken" Chieagost saadetud telegramm awaldatud, milles tähendatakse, et Jaapani ultimatum Ühisriikides ärewust on sünnitanud. Ühisriikidel ei olla midagi Jaapani nõudmise wastu, et sakslased Kiaotshaost wälja läheksid. Kardetawat aga seda, et Jaapan kogu Ida-Aasiast walge rahwatõu wälja tahab ajada. Meeleolu muutunud aga rahulisemaks, kui Inglise ja Jaapani walitsus seletanud, et Jaapani sõjategewus Hiina weteest kaugemale ei lähe.

Kitcheneri üleskutse.

Lord Kitchener on järgmise käsu prantslastele appi saadetud Inglise sõjawäele andnud:

„Teid on ülepiiri saadetud, kui kuninglikka soldatid, kes Prantsuse seltsimeestele abiks peawad olema ühise wastase sissetungimise tagasitõrjumises. Teie ees seisab ülesanne, mis terwe teie jõu, wahwuse, wastupanewuse ja kannatuse pingutamist nõuab. Pidage meeles, et Briti sõjawäe au iga üksiku teie ülespidamisest oleneb. Teie kohus ei ole mitte ainult eeskujuks olla distsipliini ja kindluse poolest tules, waid ka kõige sõbralikumat olekut üles näidata nende wastu, kellele teie wõitluses abiks olete. Sõja tegewus, millest teie osa wõtate, on sõbraliku rahwa maal ja oma kodumaale ei wõi teie suuremat tulu tuua, kui et teie ennast Prantsusemaal ja Belgias niiwiisi ülewal peate, nagu see Briti soldati (au) kohane.

Olge alati wiisakad, tähelepanelikud ja häätahtlikud elanikkude wastu. Ärge tehke midagi niisugust, mis wõõrale warandusele wõiks kahju tuua ehk teda häwitada, waadake riisumise kui autu teo pääle — ja teie wõite julgen olla, et teid hästi ja usaldusega wastu wõetakse. Teie ülespidamine peab sõbralikkust ja usaldust äratama.

Oma kohust ei wõi teie mitte täita, kui terwis mitte kõwa ei ole, sellepärast hoidke igasuguse liialduse eest. Teile tulewad kiusatusena wastu wiin ja naesterahwas. Hoidke mõlemate kiusatuste eest. Olge wiisakad naesterahwaste wastu, kuid hoidke nendele lähenemast. Täitke oma kohust, kartke Jumalat ja austage kuningat!! (Birsh. Wed.)

Põua-maalt.

J. Leibin.

Ammugi ei ole wihma sadanud. Paar wäikest hoogu on enne nelipüht olnud — ja tollest ajast pääle — kuiw, palaw, närtsitaw päew, soe, tuuleta, hanguw, lämmastaw öö. Mida päew edasi, seda suuremaks kuiwus, seda suuremaks ülelliigse soojuse tagawara. Loodus hakkab nagu köetud ahjuks saama. Närtsinud rohi ja wili lööb kolletama, kuiwama. Weed lõpewad mitmel pool kaewudest ja ojakestest otsa. Jahwatada ei saa. Weskid seisawad. Karjamaadel lõpeb rohi, loomad ei saa süüa. Kärbsed ja parmud ei lase enamjagu päewa loomasid wäljagi ajada. Piim kahaneb. Hoonsed on kublasid ja muhkusid täis. Inimeste toidusse, ninadesse, kõrwadesse topiwad end kärblased, — katteta magamine on wõimata. Wõimata on aga ka kattega magamine.

Loodus on jõuetu. Inimeste liikmed on loiud, näod murelikud, kurwad. Muud juttu ei kuulegi, kui ohkamist wihma järele ja hädaldamisi põldude hukkamineku üle. See kostab iga ühe suust, kostab õhtul ja hommikul, kostab toas, õues, teel ja niidul, kostab täna, homme, ülehomme, kostab lõpmata. Waesuse tulek on igal pool awalik. Näitab, et siin jutud ei aita, et jutud juba igawaks lähewad, aga ei — jutud põuast ei lõpe. Üks lisab weel juurde, et tal palawusest pää walutab, teine — nina jookseb werd, kolmas — oksele ajab, neljas ütleb, et nõrkus pääle kipub, wiies on kaua wait, wahib ümber, wahib taewast, wangutab pääd ja sõnab siis lühidalt: „Nälg ja wõlg tuleb!" Tuletatakse 1868. a. meelde, kus suure põua järele näljahäda Eestis käis ja keegi teda ei aidanud.

Ole siis niisuguste tingimiste juures rõõmsa meelega, suwita wabalt ja lõbusasti, nagu olid ette kujutanud ja nagu tahaksid. Teiste hädaldamisi ja ohkamisi ei ole wajagi: ise tunned, mis on, mis sünnib ja tuleb.

Soe öö on mööda. Kahwatanud koidu lõpul astub päikene kuuse metsa tagant taewasse. Ta on kui werine kuul, ilma helkteta, ilma kiirteta. Tema loomulik ja sätendaw ilu on kõige peenemasse weeaurusse, suitsusse ja tolmusse ära uputatud, mis segamini ja paksul sagunal ilmaruumi täidab. Wõite päikesele julgesti otsa wahtida: tema ei haawa silmi, ta sära on wangis. Taewas on pilweta ja sinata: kollakas hall jumi katab ta kõrgust, on paiguti pehme ja sume, paiguti kale kui waskine plaat.

Hulk aega läheb mööda, päike on juba peaaegu weerand taewas, siis järsku awaneb ta helge: tulikuumad kiired sööksewad kimpude kaupa maa pääle, tungiwad kuiwanud mullasse, tungiwad sulle naha sisse, tungiwad läbi puude lehestiku samblasse, panewad kiwi ja kruusa põlema, nii et palja jalaga astuda otse kibe on.

Küngaste ladwad punetawad, söödid on pruunid, metsade haljus on kahwatanud, walkjas, wärwita; aiawiljad seisawad longus, sagedast kastmisest waatamata; kaugus on paksu „põua suitsu" täis.

Päew on wahel tuuleta, ümbrus kui määratu saun — keewat leili täis; wahel õõtsub lõuna-ida tuul, on aga nii pehme, soe ja jõuetu, et weski tiibu ei suuda ümber ajada; wiimne kui pilwe tükikene näikse igaweseks kadunud olewat; üksnes kõiksuguste putukate parwed näikse alalõpmata liikumisel.

Pärast lõunat, kella 5—6 ajal, kaotab päike jälle oma lõõmawa helgi, on jälle kui werine ratas ilma kroonita, wahib tuhnilt alla ja wajub pikkamisi loode poole. Tuul jääb ära. Õhk on umbne, sompunud, hapnikuwaene.

Õhtul on juba kergem hingata. Aga soojus on ikka suur. Ja kui juba lagedal lehwibki wilum õhk, mets, iseäranis okaspuumets on päewast kuumust täis, mis kaugele eemale ennast tunda annab. See kuumus on paksu waigu haisuga täidetud. Järwede ja soode pääl ei tõuse udu nähtawale: ta on liig peenike ja laguneb rutuga ruumisse. Kastet ei ole. Öö linnud algawad lendu ja kisamist: koowitaja, taewasikk wõi mekutaja, lutgats jne.

Tõuseb kuu. Tema on niisama punane ja iluta kui päikene päewal: lihtne, ära puhastatud rattakene punasest wasest. Tähti näikse üks, kaks, kolm — kõik pooltumedad. Kaugus on tühi, õudne.

Hommikusel koidunajal läheb ilm jaheks, jahedamaks, kui seda oleks oodata wõinud: magaja peab waiba pääle kiskuma. Aga siis on ka ainuke ilusam ja troostiwam silmapilk põuapäewal. Looduses tundub wärskusi ja wärwi. Õhk on puhtam. Linnud laulawad mitmekordse rõõmu ja jõuga, et laulmata jäänud laulusid ära laulda.

Kahju, et see armas silmapilk kuigi kaua ei kesta. Juba jälle tõuseb wakkne päike ja jälle hakkab eilane ning üleeilane kurnawa põua tüütaw ja hirmutaw wältus. Tulewad weel sõnumid, et metsad põlewad, — põledise...

See teeb meeleolu nii halwaks, et kuhugi põgeneda tahaks. Kehas on rammetus, nii et midagi teha ei taha. Jahutust ei saa kusagilt, sest igas wilus on soe. Suplemine aitab üksnes kümneks minutiks. Rahwa hädaldamine kumiseb kõrwus . . . Magada ei saa. Küsin teiste käest järele, kas nemad ei tea ometi mõnd kohta, kus jahedam oleks ja magada wõiks. Õde näitab naeratades üle soo kingu pääle, kust kartulikoopaste mustad suud wastu haigutasid. Kord juhtusingi sinna külge jalutama ja waatasin siis järele, kas ehk tõesti hää ei oleks, kui ma kartulikoopasse elama asuks. Mu lootus sai petetud. Koobas oli muidu sünnis, tema suu põhja poole, põhi tasane, pikadle põhku täis, seinad puhtad, ühes nurgas kartulikaswud toalilledeks ja lagi sammaldanud, pisikesi, walgeid taelakesi täis, — aga soojus oli ka siin suur ja mis weel suurem takistus: siin oli kärbseid, parmusid niipalju kui mujal, ning pääle selle weel waablasi ja õrilasi. Meile kõigile oli üksainukene walgusehallikas ja sisseküigu koht — koopa suu, seda me ju sulguda ei oleks wõinud, ja kõrwustikku koos ei wõinud meie ka elada, sest me oleks wastamisi üksteist kiusanud — ning see ei ole kellegi suwitus.

Ma pidin uneta olekut edasi kannatama, mis põuapiina weel enam suurendas. Ma hakkasin Jumala pääle juba nurisema. Ka süüdistasin ma põua pärast ümberkaudset walla rahwast, et ta laisk, rumal, harimata ja patune on, oma talud mõisnikkude krediit-kassasse wõlgade alla paneb, raha läbi prassib, üksteise piirikupatsid ära lõhub, kruntide tagaotsa palju maata putkakest ehitab, kinnimaksmata talud „wahmiili" taludeks teeb ja pärandajale wõlad ning kohtu-protsessid kaela ajab, rohkem wiina joob, kui rahakott lubab, warastab ja ajuti tapab — nii wiisi kogu taewa armastuse enesest ära lükkab, mida palwemajagi, mis kroonu koolimaja kõrwal kaasikus seisab, ei suuda tagasi tuua. Walla rahwas aga oskas end kahel põhjusel wabandada: Esiteks, keegi ei olla nendest targem ja teiseks: põud olla ka mujal pool.

Pidin nende wastustega rahule jääma ja uneta olekut ning põuawalu edasi kannatama.

Sääl tuli wiimati ometi korraga kaks abi. Heinalised tulid soost ja ütlesid, et sääl, kus wesi samblale ligidal, see on mädasool, õige kosutaw elada ja töötada olla. Nüüd oli mul plaan kohe walmis, millest aga kellegile ei lausunud. Ma wõtsin waiba ja padja ja sammusin suurele soole. Siin otsisin paiga, kus paksu põõsa wilus wesi sambla all mitte wäga kaugel ega ka wäga ligidal ei ole, — waip maha, padi maha ja ise maha. Aga kärbsed ja parmud! Ma mõtlesin, et nad siin soo pääl mesilaste wiisil peret heidawad ja sellepärast iseäranis tigedad on. Kuid ma olin juba kord hää mõtte tee pääl. Küllap ma abi leidsin. Ma murdsin ühe teise põõsa küljest selja täie okki ja laotasin nad enesele paksult pääle, — ja kas teate — magasin kaua pikka, rasket, kosutawat und. Küljealune oli jahe, ümbrus wilu, ajuti puhus tuul läbi okste üle keha, kärbsed ei tunginud näoni. Niisugust aset ja und ei kuningalgi olnud. Kui ärkasin, keerasin teise külje ja jälle uinusin. Kui õhtu eel üles tõusin, tundsin endas suurt jõudu põuawaewa wastu wõitlemiseks. Ma olen tundi 3—4 suwitanud ja see mõjus palju. Pärast oskasin ma seda abinõu parajal ajal tarwitada. Inimesel peab ülesleidmise waimu olema. Kui pärast jälle soosängis pikutasin, püüdsin ma põua wastu kattet wälja mõtelda, kuid nii palju ei olnud mul ülesleidmise waimu mitte. Wäga kahju.

Põud kestis edasi, taimi, elajaid ja inimesi ikka kurwemale ja kurwemale seisukohale wiies. Sääl tuleb esimese juuli õhtul meie wanamees heinamaalt ja ütleb: „Näis nüüd! Ilma muutust on oodata. Täna pärast lõunat hakkas tuul pöörBeid tegema. Mitmekordse waikimise järele puhus kord läänest, kord põhjast, keerles."

Järgmisel päewal sadas hää hoog wihma. See tõi nõrkenenud loodusesse rõõmu ja jõudu. Meie wanamees tähendas, et kui wihma rohkem ei tule, siis oleks parem olnud, kui poleks sedagi sadanud. See wähene wihm olla seks, et wili weel rutemini ära känguks.

Pärast wihma tuliwad jälle kuiwad päewad. Aga tuul puhus nüüd wastasest küljest — läänest ehk põhja-läänest, oli jahedam.

Kolme päewa järele kerkisiwad äkitse pilwed uuesti, sadas neli hoogu wihma üksteise järele. „Nüüd on juba wäikest abi hilisemale tõuwiljale, kartulitele ja aiawiljale loota," sõnas wanamees.

Tundus, et loodus hakkas hingama. Kergemalt hingas ka inimene. Rõõmsama meelega asus ta rukkilõikusele, mis tänawu nii wara kätte tuli, kui ei kunagi enne. Rukis on igal pool kõrrele hää kaswanud, terad on aga põua käes peenikeseks jäänud, kuid neid olla pääd pungil täis, nii et eestlaste päätoiduainet — leiba — saab. 1868. aasta ei ole weel mitte uuesti tulnud.

See loob suwitajalegi uue südame rindu. Suplemiseks on nagu rohkem jõudu, magamiseks tahtmist, söömiseks isu. Jutus kuuldub naeru, metsa taga õhtuti neiukese kõlawat laulu. . .

Sean õnged ja kahwa korda, lähen kalu õngitsema ja püüan paar haljast konna kinni, mida purki piirituse sisse panen ja kooli loodusteaduse kabinetile kingin. Purk on mul suur: sääl on juba kaks sisalikku, jõhwuss ja wihmauss konnasid ees ootamas. Tahan nendele weel midagi seltsimeesteks muretseda, kui muud ei saa, siis ühe tugewa werekaanigi. Meie wanem rahwapõlw tunneb kaanisid palju. . . Nüüdseaja linna lastele peab neid purgis näitama ja ajaloo tunnis tutwustama. . . Sedagi ei lubata kuigi palju teha, et rahwas mitte targaks ei saa.

Põud . . . põud . . . Millal lõped sa põletaw põud!

Pangodis, Lipardil, 8. VII. 1914. a.

Seda ja teist.

Friedrich Suur ja ta unenägu.

Kord jooksis Friedrich Suur oma magamisetoast wälja ja hakkas ägedalt paashi raputama, et teda üles äratada. Et paashid mitte ei magaks, käskis kuningas wahitoas õige kitsad pingid teha, see ei wiinud aga sihile: noored paashid magasiwad wägahästi.

Kuningas saatis adjutandi järel, keda ta praegu nähtud unenägu üles käskis kirjutada.

Ta oli unes näinud, et ta mäe otsas seisis, kust talle kogu Preisimaa kuni mereni kätte paistis. Maa oli päikesepaistest üle walatud ja tal oli rõõmus wäljanägemine. Korraga ilmus waatepiirile pilwerüngas, mis kaswama ja mustenema hakkas, walguse kinni kattis ja kuningale ikka lähemale ja lähemale tuli, wiimati kauge maruhoona ta pääle tuli, ta ümber wiskas... ja kuningas ärkas unest üles.

Sel ööl sündis Korsika saarel Napoleon!

Wastutaw toimetaja H. Rebane.
Wäljaandja J. Tõnisson.
Дозволено военною цензурою. Юрьевъ, 7. авг. 1914.

WANEMUINE
Pühapäewal, 10. augustil
Loos nr. 7359
(Lumpacivagabundus).
Naljamäng laulu ja muusikaga 6 pildis J. Nestroy järele seatud.
HAKATUS KELL 9 ÕHTU.

WANEMUINE.
Täna 7. augustil.
Sinfonia-kontsert
Mozarti Es-dur sinfonia. Jne. jne.
Juhatab J. Simm.
HAKATUS KELL 9 ÕHTU.
Piletid 10 ja 20 kop.

Kodumaalt lahkudes ja tegewasse sõjawäe-teenistusesse astudes, jätan sugulasi, sõpru ja tuttawaid
jällenägemiseni!
Gustaw Woltska.

Sõjawäljale tõtates jätawad kõiki sugulasi, sõpru ja tuttawaid kodumaal
jumalaga.
Wennaksed Oswald ja Helmut Einer Walgast.

H. Margens'i
kaubanduse kool
Tartus, Fortuna uul. nr. 8,
eksamid
algawad esmaspäew. 11. augustil
õpetus algab 19. augustil. Ülesandmisi wõetakse wastu iga päew kell 9—1 ja kella 4—7. Juhataja kõnetund on iga päew kell 9—10.

Elukinnituse asjus sõja ajal
on minu kõnetund iga päew k. 9—10 hommiku. Fortuna uul. nr. 8. H. Margens.

5-toaline korter
on wälja üürida Kastani uul. 45, järelküsida nr. 43-a, krt. 1. 3

Sellega teatame, et meie omast ladust igal ajal parajate hindadega soowitame hääd
keedunerneid, kaeru, rukkid
ja tänasest päewast pääle hääd
rukkijahu
H. Lell ja P. Jucki
lina ja wilja kontor Riia uul. nr. 77, telefon 144. 3

Ministeriumi all olewa
Rätsepatööstuse ja lõikuse-kunsti kooli kursused, Narwas,
algawad 25. augustil s. a. Et nüüd palju rätsepaid ja õppinud juurdelõikajaid wäeteenistusesse on kutsutud, katugu need keda wäeteenistus ei takista, endid kohtade pääle walmistada, kuna meie kooli kursustel wõrdlemisi lühikese aja sees ametit tõesti ära õppida wõib. Kursuste õpemaks on nüüd alandatud. Programmid ja kõik lähemad teated hinnata. Adress: Нарва, Школа Портновскаго Дѣла, А. И. Раудсепъ.

Юрьевское высшее
Начальное училище
Прiемъ прошенiй 9. августа, прiемные экзамены 11, 12 и 13-го, начало занятiй 16 августа. Имѣющiе свидѣтельство съ пункта принимаются безъ экзамена.

Igasugu
kunstsõnnikuid:
superfosfati,
thomasfosfati,
kalisoola,
kondijahu,
weewlihap.ammoniaki
tshiilisalpetrit
soowitab
T. E. Majanduse-ühisus.

Hambakliinik
Dr. Lewinowitschi hamba-arsti kooli juures
Küütri uul. nr. 23 (enne Küütri uul. nr. 3)
Haigete wastuwõtmine igapäew kella 9—6. Kunstlikud hambad.
Maks madala taksi järel.

Uus hamba-kliinik
Tartus, Poodi uul. 3, krt. 2, wastu Tscherpowi poodi.
Hammaste wäljawõtmine, arstimine ja plombeerimine ilma waluta
kunsthambad, kuld tööd
Hinnad arstiwalitsuse poolt kinnitatud madala taksi järele. Wastuwõtmine terwe päew.
Hambaarst L. Golomb.
Poodi uul. nr. 3.

Wastuwõtmise eksamid
minu õpeasutuses on 13. augustil ja järeleksamid 14. aug. k. 10 h. Õpetus algab 16. augustil k. 9 hom. Uusi kooli- ja kostilapsi wõtan wastu 7. augustist alates kõnetundide ajal k. 5—6 p. l. pääle selle k. 1/2 11—1/2 12 e. l. Alamasse eelklassi astumiseks ei ole ettewalmistust tarwis. Jaani uul. nr. 24,
Amalie Salomon.

Teatan,
et minul abikelladekauplust Promenadi uul. 9 ei ole, waid minu kellade kauplus ja paranduse-töökoda on ainult
Riia uul. nr. 17.
Aupaklikult
Rud. Kippasto.

Müüdakse odawasti
pehme mööbel
(sohwa, 6 tooli, laud). Riia u. 68, hoowis.

Hää korter
6 tuba ühes tüdrukutoa, wannitoa, köögi ja weewärgiga on kohe üürile anda Küütri uul. 3.

Ilus kaupluseruum
on kohe üürile anda Küütri u. 3. Iseäranis sünnis söögiainete kaupluseks.

Werneri Conditorei
Jaani uul. nr. 7
soowitab suures wäljawalikus wärskeid dessertkooksid. Alati tagawaral keisri tordid, kaker, nappkoogid ja theeküpsised. Tellimised tortide, kringlite ja plekkookide pääle täidetakse hoolega. Wärsked dessertkompwekid pomadist, martsipanist ja sokoladist.

Õuna- ja pirniaed
on rendile anda Wastse-Kambja mõisas. Säälsamas leiab ka tubli puusepp kohta. 3

Kõiksugused
toa-mööblid
on müüa Uues uul. 29. 3

Aurulaew
„Imperator"
ei sõida esmaspäewal ja teisipäewal 11. ja 12. augustil mitte Mustweesse ja Wasknarwa ja säält tagasi.
Liiwimaa Aurulaewasõidu Ühisus.

Spetsial klaasisid
päikese warjutuse waatamiseks on saada H. W. Weckrami juures, Küütri uul. nr. 9.

H. Margens'i Kaubanduse kooli ja raamatupidajate kursuste
kantselei
on nüüd Fortuna uul. nr. 8.

Korterid
2—3 toaga ühes köökidega on wälja üürida Filosofi uul. 23.

Rewolwer
müüa Lootuse uul. 10-a, krt. 2.

2 korterit
2 toaga on saada Katarina u. 2.

Korter
kahe toa ja köögiga on kohe ära anda, Leppiku nr. 4.

Toome ääres üks kolme toaline
korter
ja tüdruku tuba, on kohe wälja üürida. Lähemat teatust Jakobi uul. nr. 38, kr. 5.

...ra saab müüdud kõik
pruugitud mööbel
suurel arwul Jaani u. 2, teisel korral.

Möbleritud tuba
Kiwisilla ümbruses semestri wõi kahe pääle soowitakse 15. august. Lahked pakkum. palut. Hirschfeldti apt. J. Tats'i nimel adresseerida.

Pajusi walla kirjutaja tarwitab
õpilast,
soowitaw niisugune, kes seda tööd wähe tunneb. Wastuseks 7-kopikaline postmark. Adress: чр. Оберпаленъ. 35

Walitseja abiline
ja tubli kubjas hääde soowitust. leiawad kohta. Lähemat kirjalikult Sänna mõisawalitsusele, üle Wõru. Säälsamas on sepapoissi tarwis. 3

Tütarlapsed
wõetakse korterisse kas kostiga ehk ilma. Peterburi u. 107, k. 2. 3

2 kostilast
leiawad wastuwõtmist Kastani u. 33, teisel korral, pr. E. Liigand't juures. 3

Нужна прислуга, говорящая по русски, умѣющая готовить. Приходить съ паспорт. и атт. отъ 11—3 и 6—8 ч. Монашеская 2. 35

Eestegijat
tarwitab kohe Wõisiku mõisa juustuwabrik. Kaupa teeb igal ajal juustumeister Sennrich. Adr. чр. Оберпаленъ. 4

Poiss,
kes pagaritööd tunneb, wõib kohta saada Allee uul. nr. 14. 3

Kostilapsi
wõetakse lahkesti wastu. Elisabeti u. 27, k. 1

Majahoidjat
on tarwis Erne u. 33, k. 1.

Koolilapsi
wõetakse korterisse kostiga; klawer tarwitada. Maarjamõisa u. 62-a, krt. 2.

Wallakirjut. abi,
kes iseseiswalt tööd mõistab teha, wõib hääd kohta saada. Järel küsida G. Sirki raamatukauplusest.

Kostilapsi
wõetakse lahkesti wastu Wene perekonda Tiigi u. 82. 3456

Koolilapsed
wõetakse lahkesti wastu pr. Dr. P. Hermanni juures, Weski u. 15.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist Tähe uul. nr. 87, krt. 7, II. korral. Soowi pääle õpeabi järelait.

Kooli-tütarlapsed
leiawad wagusat korterit kostiga, ehk ilma — ka järelaitamisega. Wiki uul. 1, k. 1. 1

Otsitakse 1. septembr. s. a.
juustusoolajat,
kes seda ametit juba tunneb, Schlukumi juustuwabr., üle Marienburi. Ja meierei poissi, kes Saksa keelest wähe aru saab, Tartu lähedale wabriku pääle. Palk mõlematel hää. Järelküsida kirjalik., ehk suusõnal. Juustumeister hr. J. B. им. Шлукумъ, чр. Маріенбургъ, Лифл. г.

Poissi
on tarwis pagari juurde Küütri uul. nr. 16.

Wäike koolilaps
wõetakse kosti pääle haritud perekonda Õnne uul. 26, krt. 4.

Talitajat
otsitakse Turu uul. 24, krt. 1.

Majahoidja
koht on saada. Küsida Küütri u. 7-a

Tüdrukut tarwis
theemajasse, Kalamehe uul. 2.

Sepapoisid
wõiwad kohta saada Filosofi u. 23

Kooliõpilased
(poiss- kui ka tütarlapsed) saawad korralikku korterit ühes kostiga Elisabethi uul. 29, krt. 2.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist auusas Wene perekonnas Tallinna uul. 45, teisel korral. Sissemin. Liiwa uulitsast. Kossow.

Kostilapsed
leiawad lahke ja korraliku järelwaatamisega korteri, endise Wõnnu tütarlastekooli juhatajanna juures. Tööstuse uul. nr. 1.

Kostilapsed
tütarlapsed, ehk wähemad poisslapsed leiawad kosti, klawer tarwitada. Soowi pääle järelaitamine. Lutsu uul. nr. 24, kr. 6.

3 poissi ja tüdruk
leiawad maale piimatalitusesse kohta. Kaupa tehtakse kohe Tiigi uul. nr. 16.

Tüdruk
leiab kohta Poodi uul. nr. 9 söögimajas.

Tüdrukut
on tarwis, kes keeta oskab. Holmi uul. nr. 26, G. Jennsen.

Kostilapsi
wõetakse lahkesti wastu Wene perekonnas Tähe uul. 75, krt. 5.

Weel tarwitatakse korraliku kaassüürilist-õpilast odawa ühiskostiga, ehk ilma. Hoolas ja edukas järelaitamine, klawer tarwitada; korter ruumikas. Tööstuse uul. 5, krt. 4.

Köögitüdrukut,
kes Wene, Saksa ehk Läti keelt wähe räägib ja keeta oskab, tarwitatakse Põik u. nr. 4, parade uks, säälsamas tarwit. ka üht töömeest, kes puutööd oskab.

Schweitsi
juustu tegija
otsib kohta. On juba pikemat aega selles ametis töötanud. Adress saata s. l. t. 'õna „koht" all.

1 ehk 2 koolilast
(tütarl.) wõetakse kosti pääle Õnne u. 28, k. 5, Grinewitsch.

Koolilapsi
wõet. wastu. Klawer tarwitada. Peptiku uul. 14, krt. 2.

Juustupoissi
on tarwis (wõib ka õppimata olla) Wara mõisa piimatalitusesse; koha soowijad rutaku.

Kaine töömees
otsib kohta mõisasse, ehk talusse, naisemees, tunneb kõiki põllumajandusesse puutuwaid töösid ja ametid. Pak. saata s. l. t. „Kaine" all.

Wiinapõletaja
kohta otsin Wene ehk Baltimaale iseseiswaks ehk abiks. Iseseiswa koha soowituse eest waewatasu. Olen 2 a. wiinapõlet. tehnikeride juures õppinud ja on sellekohased hääd tunnistused ette näidata. Kirjad slt. Wiinapõletaja K. K. all.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist. Soowi pääle järelaitamine. Turu u. 16, krt. 19, teisel korral.

Noor wiisakas neiu soowib kohta, kas tuppa, ehk köögitöö pääle. Järelküsida Tähe u. 110, krt. 16.

„Postimehe"
üksikuid numbrid müüdakse
Sawi uul. nr. 4,
Prinzthali kaupluses.

Ämmaprowa A. Willmann,
Keiserliku Peterburi instituudi lõpetanud, annab naesterahwastele nõu ja abi ja paneb kaitse rõugeid. — Tartus, Raatuse uul. nr. 10, krt. 4.

Dr. E. Urberg
endine kauaaegne Riia laste ja linnakliiniku assistent.
Sisem. ja lastehaigused
Kõnet. k. 9—11 ja 4—6. Riia uul. nr. 3, Laakmanni wastu.

Suwekorteris linna tagasi tulnud, kõnet. iga päew kella 9—10 h. ja 4—6 p. l. Tartus, Lai u. 31,
adw. Chr. Luha.

Algusõpetust
antakse poiss- ja tütarlastele. Sääl wõib üks wäike tüdruk korteri saada. Mäe u. 4, k. 3, A. Stahl.

Haritud neiu otsib kohta kassasse ehk müüjannaks. Pak. slt. M. L. all.

Kaine hääde tunnistustega
mees
otsib kohta majahoidjaks ehk üleewaatajaks. Pakkum. palut. saata s. l. t. A. J. M. all.

Tundisid
Saksa, Wene ja Ladina keeles kui ka mathematikas koolilastele ja täiskaswanutele annab wilunud õpetaja ja walmistab eksamitele ette. Tartus, Riia uul. 29 k. 6 hoowipääls. majas, kõnelda 10—12 ja 3—4. 3

Annan
Saksa, Wene ja Prantsuse
keele tundisid. Tolstoi u. 10, krt. 3, teisel korral. 3

Студентъ-филологъ
IV. курса успѣшно готовитъ по русскому и латинскому яз. Фортунская 5 — кв. 4. отъ 10—12 час.

Pruunikas wäike kutsikas
on ära jooksnud. Leidjat palut. ära tuua waewatasu eest Toome kliiniku nr. 74. Omale pidamise eest hoiatatakse.

Õllepood
on kõige kraamiga ära anda Raatuse u. 33. Witra majas. Kaupa teeb majaomanik.

Lüpsjat kitse
soowitakse osta. Üles anda Meltsiwesti uul. 52, teisel korral.

Tõulikult müüakse odawasti
Dogge koerakutsikad
Kesk uul. 13-a.

Pakkumiste kuulutaja.
Täna kuni k. 10 hom. on pakkumisi järgmiste kuulutuste pääle tulnud:

Peremees	16 kirja.
N. M.	1 „
Credo	1 „
500	5 „
R.	4 „
R.	2 „
E. R. S.	1 „
3. linnajagu	2 „
A. J. L.	1 „

„Postimehe" tal.

Печатать разрѣшено полицiею — Юрьевъ 7-го августа 1914 г. — Trükitud „Postimehe" trükikojas Tartus.